

VIENYBĖ

74 M. 17 N.

BROOKLYN, N. Y.

1960 M. BALANDŽIO (APRIL) 22 D.

TEL. Applegate 7-7257

KAINA 15 C.

ANTANAS VARNAS (dešinėje) su architektais prie Gedimino pilies bokšto Vilniuje. Iš kairės į dešinę: Albertas Cibas, Lietuvos Architektų Sąjungos pirmininkas, Vl. Mikučėnis, vyr. Vilniaus architektas, J. Vaškevičius, architektas — archeologas, architektas A. Varnas.

Į Vilnių atskridau Verbų sekmadienio pavakarėje

Antanas Varnas

Pakeliui iš Leningrado į Vilnių lėktuvas trumpam laikui nusileido Rygos aerodrome. Man sakė, kad kaip tik šiuo metu pradėjo eiti ledai Dauguvoje. Oras buvo drėgnas ir tirštas rėkas dengė žemę. Žmogus jautiesi, lyg būtum pavožtas po katilų. Tarytum, simbolizavo gyvenimą šioje Europos dalyje — be horizonto, be perspektyvų.

Užeinu į restoraną užkąsti, nes sovietų lėktuvuose negalima gauti nei valgyti, nei gerti. Restorano vaizdas kupinas idilijos. Prie staliukų svečiai džiaugiasi gėrimais ir valgiais. Prie bufeto padavėjas skaito laikraštį ir visai nesidomi aplinka. Kreipiuosi į jį rusiškai, aiškindamas, kad turiu skubėti ir ar negalėčiau būti greičiau aptarnautas. Nepakeldamas akių, jis automatiškai atsako: "Žinoma, tuojau." Bet ir vėl skaito laikraštį, lyg nieko nebūtų. Pašukėjęs, aš vėl kreipiuosi į jį, šį kartą jau lietuviškai. Tik dabar jis pakelia akis ir atsako, kad nemokas lietuviškai. Bet kai padavėjui, iš lėto lankstančiam laikraštį, pasakiau, kad esu amerikietis, nuotaika pasikeitė: numetė laikraštį ir tekinas nubėgo į virtuvę...

Tai smulkus įvykis, bet jis būdingas rusų atžvilgiu. Rusai nemėglami ir tai jaučiama tiek Rygoje, tiek Vilniuje.

Į Vilnių atskridau Verbų sekmadienio pavakarėje. Buvo šiluma ir lietus. Vilniaus aerodrome mane pasitiko Lietuvos Architektų Sąjungos atstovas. Jis mane nuvezė į buvusį Jurgio viešbutį, kuris dabar vadinamas Vilniaus vardu. Šis viešbutis per karą buvo sugriautas,

bet dabar atstatytas. Kambariai neblogi. Baldai žalia pliušo. Plati lova. Kambaryje televizija ir didelis radijas. Tuojau atsisuku Amerikos Balsą, kuris gana gerai girdimas. Vonia didelė, bet muilo nėra — reikia savo turėti. Laimel, turėjau gabalėlį, bet besimaudant išlydo ir nukrito po vonia. Tik po didelių pastangų, jį surandu. Džiaugiuosi suradęs, nes bejėtkodamas, abi rankas

sukitau į juodas dulkes, kurių buvo gana storas sluoksnis po vonia.

Susitvarkęs, nuėjau į Neringos kavinę, dėl kurios puošnumo neseniai priekaištavo Maskvos spauda. Kavinė tikrai moderniška ir graži. Pilna žmonių ir buvo sunku gauti vietos atsisėsti. Kavinės publika — daugiausia jaunimas tarp 16 ir 28 metų amžiaus. Merginos ir vaikinai. Visi apsirengę pakenčiamai, o kai kurie net gerai, palyginti su mūsų drabužių standartu. Visi kalba lietuviškai. Nei lenkiškai, nei rusiškai neteko girdėti. Dauguma švečių gerė vyną arba kavą su pyragėliais. Jaunimas juokavo ir atrodė patenkintas.

Grįžęs atgal į viešbutį, užėjau į restoraną, kur netikėtai radau sėdint savo seną draugą iš jaunystės laikų. Kartu su juo Klaipėdoje organizavome KSS ir lakstėme paskui sviedinį. Buvo malonu prisiminti senus laikus ir senus draugus, su kuriais teko spardyti futbolą. Deja, daugelio jau nebėra gyvųjų tarpe. Taip besikalbant, nė nepajuto, kaip atėjo uždarymo laikas — pirmą valandą ryto.

Kitą dieną, tuojau po pusryčių, vietos architektai pasisūlė parodyti miestą. Jie buvo man tikrai nuosirdūs ir draugiški. Tik ju, jų mano kolegų, (Nukelta į 6 psl.)

MIRĖ GEN. T. DAUKANTAS

(MŪSŲ BUENOS AIRES KORESPONDENTO)

Generolas Teodoras Daukantas, Europos Pavergtųjų Tautų Išlaisvinimo Sąjungos Argentinoje pirmininkas staigiai nuo širdies smūgio mirė sakydamas kalbą Kroatų nepriklausomybės paskelbimo 42 metų sukakties minėjime Buenos Aires mieste balandžio 10 d.

Dalyvaujant kroatų kolonijai, vietos spaudos atstovams ir visų bendro prieš pavergtų tautų delegacijoms, buvo pasakyta daug kalbų. Gen. Daukantas, pakviestas scenon, kalbėjo ispaniškai, pabaigoje sušukdamas Argentinės Tautos Himno žodžius: Libertad, Libertad, Libertad!

Generolui nulipus nuo scenos, pasienyje stovėjusieji asmenys jį pradėjo sveikinti, dar vis gaudžiant auditorijos aploдимentams. Publiškai šaukiant, Viva Lituania Libre e Independiente, generolas Daukantas sukniubo. Arčiau esantieji jį nunešė gretiman prie scenos kambarin. Už kelių minučių iš kambario grįžęs Kroatų Sąjungos pirm. inž. Asanaič pirmoj eilė sėdintiems delegatams pasakė, kad generolas Daukantas mirė. Atsistojusi publika tylos minute pagerbė vėlionį.

Buvo pašarvotas Aušros Vartų pa- (Nukelta į 5 psl.)

Ką veikia ir kaip gyvena prof. Mykolas Biržiška

— Koks Biržiška, kas jis toks? — gal dar kas nors suabejos, pirštu kasydamas pakaušį.

— Vienas iš Lietuvos Nepriklausomybės Akto signatarų, paskutinysis nepriklausomybės laikų Vilniaus Universiteto Rektorius — štai, trumpas, tokiems atsakymas.

— Ah, o yes, taip, taip, žinau, žinau — tada jau atsako tokie, kurie dar "nelabai" žinojo.

Ir tikrai taip arba "yes" — šiandien, jau bent čia Amerikoje, vargiai surasi lietuvį, kuris prof. Mykolą Biržišką, daugiau ar mažiau nepažintų. Visai vistiek — ar turėjo progos jį matyti ir su juo pasikalbėti, ar tik susipažinti "iš tolo," mačius jo veidą ar vardą kuriam nors mūsų laikraščių. Visai nutylint čia jau apie tuos, kurie buvo mokiniais ar bendradarbiais labai spalvingame ir našame jo lietuviškame gyvenime.

Aš pats, Lietuvoje, prof. M. Biržišką žinojau, bet asmeniškai nepažinojau. Susipažinome — net labai keistomis aplinkybėmis: pakeliui iš Lietuvos į nežinią, kaž kur viduryje Atlanto vandenyno, gana audringą 1949 m. rugsėjo mėn. dieną, Amerikos kariniame transporto laive "General McRae." Po tremties ir nevil-

ties ilgų metų Europoje, daugiau kaip 1500 tremtinių (ar pabėgėlių) tuo laivu keliavome Amerikon. Tos pilkos, gyvenimo nukamuotos, dabar jau net per Atlantą nuo savų kraštų tolstančios ruginės tarpe buvo ir labai stiprių (dvastoje) mūšinių, kuriuos nei tremtis, nei amžiaus našta dar nebuvo palaužusi. Asmeniškai, tokių žinau vieną — tai prof. M. Biržiška, kuris ir tada tą audringą dieną Atlante, "McRae" laive, apie jį susispietusiems lietuviams dėstė savo pažintis ir viltis, kad ši mūsų kelionė esanti tik į vieną pusę, ne galutina, kad mūsų kelias atgal, per tą patį Atlanto vandenyną, tik gal kitu, geresniu laivu, bus grįžimas į Nepriklausomą Lietuvą...

Laivas "General McRae" 1949 m. rugsėjo mėn. 28 d. New Yorko uoste atidavęs savo gyvąjį krovinį įvairių labdaros ir imigracijos agentų rankosna, grįžo atgal Europon, o mes, keleiviai, pagal mūsų likimu besirūpinančių giminių, draugų ar labdaros organizacijų pagėdavimus ar patvarkymus — išsiskirstėme kas sau, kur kam parankiau ar patogiau, kaip kas sugebėjo ir galėjo.

Prof. M. Biržiška su žmona, iš New Yorko pateko į sveitingus dr. M. ir A. Deveny-

namus, Waterbury, Conn., kur buvo pakviesti poilsui ir ten vašingų Deveny globojami — užbuvo net kelis mėnesius. Gerai pailsėję, Biržiškai, paskui iš Waterburio, per Chicago — kur irgi buvo stabtelėję kuriam laikui pasidalryti ir susipažinti su Chicago lietuviais, 1950 metų pradžioje, berods kovo mėn. pirmomis dienomis, atvyko į Kaliforniją. Čia, kiek anksčiau, jau buvo atvykęs jų zentas Kazys Barauskas (prof. M. Biržiškos dukters Onos vyras) su šeima, kuri laikinai buvo sustojusi pas savo sponsorį P. Zaunes, Chula Vista, Calif. Prof. M. Biržiškos sponsorius, sutvarkęs visą jų kelionę Amerikon, buvo čia plačiai žinomas veikėjas Jonas Uzdavinys, kuris nuo pat atvykimo Kalifornijon, rūpinosi netik pačiu prof. M. Biržiška, bet ir jo dukters šeima ir zentu.

Tuo laiku, 1950 m., Los Angeles mieste gauti butą, dargi didesnį, šeimai su mažais vaikais (kokių buvo Barauskų šeimoje) buvo beveik neįmanoma. Reikėjo eiti į "juodžių" kvartalus. Taip ir Biržiškų — Barauskų šeimos išsinuomavo nemažą butą name, kuriame pereinamai gyvendavo ir lietuvių šeimos, bet ilgai tų namų apgyvendino vieną — grai ir Biržiškai — Barauskai

L. Briedžio nuotrauka

Prof. M. Biržiška savo darbo kambaryje.

beliko vienintelai baltieji, toje "tamsioje" saloje. Prisiminus dabar apie gyvenimą tame name, negry tarpe, prof. M. Biržiška pastebėjo, kad nieko blogo apie juoduosius kaimynus negalys pasakyti. Savaitgaliais nebūdavę ramybės, nes kaimynai mėgdavę išgerti ir patriukšmauti, bet ypačiai išgėrusieji būdavę jam, Biržiškai, nepaprastai mandagūs ir paslaugūs, niekada jo ar jo šeimos narių neužkabinėdavę.

Tuo laiku, toje didelėje 6 žmonių šeimoje, redirbo tik vienas K. Barauskas — prof. M. Biržiškos zentas. J. Uzdavinio pažintį ir pastangų dėka, K. Barauskas buvo gavęs gerą darbą, bet vis dėlto iš vieno uždabio tokiai šeimai pragyvenimas buvo gana sunkus. Visa aplinka, visos sąlygos darė slegiančio įspūdžio. Matydamas kaip sunkiai ši garbinga šeima rungtis gyvenimo jūroje, pats pirmasis pakėliau balsą spaudoje, kad ši šeima reikalinga pagalbos (stebiuosi dar šiandien, kad tuo nesusrūpino tie, kurie taip labai mėgsta bet kuria vieša proga su prof. M. Biržiška glėbėsiuoti ar fotografuoti, norėdami parodyti, kaip brangus jiems Biržiška yra...). Atsirado žmonių su atviromis akimis ir gera klausa, juo labiau — gera širdimi: laikraščiuose, kuriuose iškeliau pagalbos signalą, pasirodė vienas kitas viešas atliepimas su pritarimu, kad reikia organizuoti pagalbą prof. M. Biržiškai. Pastordė ir pažadų, o po kurio laiko prof. M. Biržiškos klėnėje atsirado ir apčiuopiama nauda — dolerio pavidale. Žinrėk, koks buvęs studentas, bendradarbis profesorius ar kitas koks gerbėjas — pastumdavo per paštą kokią penkinę ar dešimtinę, kai kuriais retais atsitikimais ir daugiau, kas žymiai pradėjo pagerinti tos didelės šeimos dienos buitį.

Taip reikalams taisantis ir prof. M. Biržiškos vardui sklindant čia pat Kalifornijoje ir visoje Amerikoje, vietoje susidarė komitetas (irgi ne iš tų kurie visur ir visada "stovi" šale prof. M. Biržiškos) pagerbti jį 70

metų sukakties proga. Čia pasidarbavo daugiausia tokia M. Aftukienė, senosios kartos lietuvi, kuri apie prof. M. Biržiškos darbus Lietuvoje, iki tol nebuvo nei girdėjusi nei skaičiusi. Jos, ir tik jos daugiausia, pastangomis, to jubiliejaus proga prof. M. Biržiškai buvo "sukojektuota" kiek didesnė sumelė dolerių, siekianti rodos virš 600. Tai nedaug, bet vis dėlto šis tas — kai pajamų nėra jokių. Laiks nuo laiko, tai vienas, tai kitas (pav. Liet. Profesorių Draugija) rasdavo (ir teberanda) progos spaudoje atkreipti skaitytojo dėmesį į prof. M. Biržiškos būklę, ko pasekoje atsiranda lietuvių, kartais asmeniškai profesoriui visai nepažįstamų, savo, kad ir kuklia auka, mėginančių palengvinti gana sunkią jo administracinę

(Nukelta į 9 psl.)

Gasparonio nuotrauka

VIRŠUJE: Prof. M. Biržiškai ir dukteriai Onai Barauskienel (su trimis mažamečiais) priklausančiai namai. Prie jų, vos tik apsigyvenus, stovi prof. M. Biržiška su žmona Bronislava, kuri žuvo tuose namuose pagyvenusi vos kelias savaites. Šiuo metu pora kambarių išnuomota. Kitus užima prof. Biržiška, Barauskų ir Zymantų šeimos.

L. Briedžio nuotrauka
DEŠINĖJE: Prof. M. Biržiška savo šeimoje: (iš k. į d.) pirmoje eilėje — Onos Barauskienės-Biržiškaitės vaikai: Venta (13), Danutė (9) ir Vytukas (12). Antroje eilėje: prof. S. Zymantas, Marija Zymantienė-Biržiškaitė (šiuodu neseniai atvykę iš Europos laikinai apsigyveno šiuose namuose), prof. M. Biržiška ir Ona Barauskienė-Biržiškaitė.

JOHN BALTADUONIS
FRANKFORD AVENUE
Cafe
1700 Frankford Avenue
Philadelphia, Pa.

DABAR JŪS GALITE
aplankyti savo gimines
LIETUVOJE

ir kitas U.S.S.R. vietas
pavieniai ir grupėmis.
Tūkstančiai pasitenkinusių
lankytojų sako
apie darbingumą
Cosmos Travel Bureau
Inc., New York
kuris tvarkė jų keliones
i įvairias Sovietų Sąjungos dalis.

Mes padedam Jums
sutvarkyti vizų ir
kelionių reikalus.
Informacijų dėl vizų
reikalavimų ir rezervacijų,
prašome rašyti ar kreiptis

Cosmos Travel
Bureau, Inc.
45 WEST 45th STREET
NEW YORK CITY, N.Y.
Tel. CI 5-7711
COSMOS padeda keliautojams
jau nuo 1898.

Clevelando lietuviai

J. ANTANAITIS

V.B.A. aprašė VIENYBĖJE, 14 n-ryje, Clevelando Bendruomenės sueigą, įvykusią kovo 27 d., tačiau taip užretuotai, kad joje dalyvavę to aprašymo negalėjo atpažinti. Kaip čia spėjama, taip atsitiko dėl to, jog korespondencija parašyta ir Vienybėi pasiūsta dar gerokai prieš tą sueigą, ką privačiam pokalbyje ir pats korespondentas V.B.A. man patvirtino.

Todėl kai kurie Clevelando bendruomenės veikėjai manęs prašė tą V.B.A. sueigos aprašymą patikslinti bei pataisyti.

Svarbiausia klaida jo korespondencijoje yra ta, kad neįrinkta nauja toje sueigoje apylinkės valdyba, kaip rašė V.B.A. korespondentas, nes nebuvo iš ko išrinkti. Senoji apylinkės valdyba paprašyta ir toliau eiti savo pareigas, o tinkamai pasirošus ir suradus kandidatų į valdybą, vėliau sušaukti apylinkės sueigą ir išrinkti naująją apylinkės valdybą. Tuo būdu senajai valdybai pavesta ir prvesti kai kuriuos jos užplanuotus darbus, kaip Dainavos ansamblio muzikinio koncerto "Vestuvių" gastroles.

VAIDILOS. TEATRO SEPTYNERIŲ METŲ SUKAKTIS

Balandžio 9 d. Lietuvių salėje seimyninių pobūviu buvo paminėta Clevelando Vaidilos 7-rių metų sukaktis. Pobūvį atidarė Z. Dučmanas, o jį pravedė Peckus.

Minėjimo esminę kalbą pasakė Vaidilos teatro režisierius V. Mazelis. Jis išryškino išėjimo teatro darbo sąlygas, o taip pat jo vargus ir laimėjimus. Be kita ko, jis nusiskundė tendencingais kritikais, kurie siekia viską suniekinoti, sugriauti, o nieko pozityvaus neduoti. Tokia kritika pakenkusi numatytoms Lansbergio "Penkių stulpų" tolimesnėms gastrolemis. Jos kenkimo tendencija pasireiškusi ir po "Melo šventykloje" premjeros. Esą, DIRVOS kritikas išvelgęs į aktorės sukuoseną, bet neišvelgęs į esminius premjeros dalykus.

Veikalo autorius V. Mariūnas iškėlė, jog DIRVOS kritikas J. Galūnaitis visai ne vietoje prilygino senovės graikų teatro palydą — parabazę. Girdi, jis taip tik nežinantiesiems, kas ta parabazė, galys kalbėti, o esmėje visa ta J. Galūnaitio kritika esanti tik parabazė...

Privačiame pokalbyje vienas vaidilietis įrodinėjo, kad piktoje kritikoje esą nemažai ir pavydo, ką ir sukėlęs faktas, jog savo laiku pasireiškusi Vlado Braziulio trupė toli negalinti prilygti Vaidilos teatrui.

Bendruomenės pirmininkas St. Barzdukas pasisakė, kad buvo puolamas vieno konkurso komisijos nario, kam jis parašęs DARBININKE palankų apie "Melą šventykloje" atsiliepiamę netiesos nebuvę. Esą keičiausia, kad tas pats asmuo pasirašė konkurso komisijos protokolą, kur apie šį veikalą

Skeptikai čia žiūrima ir į tuos "didžius darbus," kuriuos V.B.A. mini. Žinoma, niekas nepavydi pagyrų, bet blogiau, kai jais norima užretuotai tą liūdną ir apgailėtiną tikrovę, į kurią tik dabar savo gyvavime Clevelando apylinkė pateko. Būtent, anksčiau valdybai kandidatų vis dar atsirasdavo, tik šiais metais jų pristigo. To fakto negalima nutylėti, nes tai Clevelando bendruomenės veikėjams yra rimtas iššūkis. Šio fakto priežasčių reikia giliau ir išsamiau pajieskoti. Tą liūdną reiškinį iškėlė ir sueigoje dalyvavęs Bendruomenės centro pirmininkas St. Barzdukas, kuris Clevelando apylinkė nemažai sielojasi.

Apylinkės pirmininko neaktui reikia priskirti, jo kam mestus kaltinimus, net ir "kai kuriai spaudai." Nors jis rado reikalo padėkoti tik vienišiam DRAUGUI, tačiau toli gražu, ne tik tas vienas laikraštis apylinkę garsino. Štai kad ir paskutinei apylinkės valdybos nario V.A.B. korespondencijai, nors ir kiek apgaulingai, VIENYBĖS redakcija nepagailėjo tiek daug vietos.

atsiliepta geriau, negu geriau-sioje spaudos recenzijoje.

Šiaip jau pobūvis praėjo ryžto ženkle: dirbti, krutėti išėjimo teatro garbei ir lietuvišybės naudai. Žodžiu, nekreipiant dėmesio į tuos, kurie sustingo prieš 30 metų pasiektaime žinojime, o naujuose laikuose ir naujoje dvasioje nieko nepasimokė.

— Clevelando LB apylinkės valdyba gegužės mėn. 7 d. ruošia reikšmingą lietuvių pavasario kultūrinį įvykį — Chicago Dainavos meno ansamblio muzikinį vaidinimą — koncertą "Vestuvės." Jis įvyks Clevelando miesto centre, Engineers Building, 100 St. Claire ir Huron Ave. kampas. Kvietimai jau gaunami pas Julijų Kazėną, 957 Maud Ave., ir kitus apylinkės valdybos narius.

— Korp! Neo Lituania Clevelande išrinko naują valdybą. Pirmininku vėl perrinktas Cezaris Modestavičius, kiti valdybos nariai — D. Benokraitytė ir Vyt. Šlapelis vicepirmininkais, Al. Andulytė sekretorium ir Alg. Matulevičius išdininku.

— Dr. Jonas Skorulis, čia gimęs lietuvis, iš New Yorko, Sv. Jono Universiteto Jamaica, profesorius, dalyvavo visos Amerikos chemikų suvažiavime, Clevelande. Be kita ko, jis turėjo tikslą surasti jo universitetui 3 chemijos dėstytojus.

Svečias buvo apsisojęs Clevelande pas Stempuzius. Jis yra solistės A. Stempuzienės pusbrolis.

E. Šulaičio nuotraukos

Besportuojant kartais atsitinka ir nelaimių. Viršutinėje nuotraukoje — vaizdas iš Vid. Vakarų sporto apyg. prieauglio klasių pirmenybių Chicagoje, kur tinklinio rungtynių metu įvyko susidūrimas. Viena Clevelando mergina užsiėmusi veidą, yra to susidūrimo auka, o kitos nori ją paguosti. Angroje nuotraukoje — Cicero augšt. lituanistikos mokyklos VIII klasės mokiniai pamokų metu su savo mokytoju Pr. Razminu. Ši mokykla turi pamokas šeštadieniais vietinės parapijos mokyklos patalpose.

Stamford, Conn.

MIRŠTA SENIŲ LIETUVIAI

Mūsų mieste nedaug bėliko senosios kartos lietuvių. Kadaise čia buvo net trys draugijos. Bet čia tebeveikia SLA 168 kuopa, kuri anksčiau turėjo daugiau kaip 100 narių. Iš to skaičiaus dabar yra dar apie 40, bet jau nusenę, pavargę ir nebelanko susirinkimų. Laimė, į kuopą įstojo eilė naujų ateivių. Ir tik tokių veikėjų, kaip Čerikai, dėka ši kuopa dar gyvuoja.

Be to, mūsų kolonijai yra malonu, kad Brazėnų duktė vėl iškilo vietos vidurinėje mokykloje. Mat, Lyvia Brazėnaitė laimėjo Charles Palmer Davis medalį ir rekomendaciją sti-

pendijai jos pačios pasirinkimo kolegijoje.

Lyvia Brazėnaitė jau ne pirmas kartas pasižymi moksle. Už tai garbė ne tik jai, bet ir tėveliams. Linkiu panelei Brazėnaitėi pasiekti, ko tik jos jauna širdis trokšta.

J. SIUGZDA

LIETUVIAI ADVOKATAI

S. Bredis, Jr.

37 Sheridan Avenue
BROOKLYN 8, N. Y.
Telefonas: APplegate 7-7083

C. A. Voket

(Vokietaitis)
41-40 74th Street
JACKSON HEIGHTS, N. Y.
Telefonas: NEWton 9-6620

Didesni dividendai priešaky

TOTAL ANTICIPATED DIVIDEND **3 3/4%** * A YEAR

Paskutinis Dividendas **3 1/2%** (metus)

Dividendai išmokami 4 kartus (metus nuo depozito dienos)

THE **Kings County SAVINGS BANK**

1860-----1960

ŠIMTO METŲ PATARNAVIMAS TAUOYTOJAMS

135 Broadway prie Bedford Avenue
539 Eastern Parkway prie Nostrand Ave.
Member Federal Insurance Corporation

CHICAGOS

Sportas

* NERIES vyrų krepšinio komanda, kuri neturėjo progų susitikti su naujuoju apygardos krepšinio meistrėiu -ASK Lituania apygardinese pirmenybėse, su ja rungtyniavo draugiskose rungtynėse Chicagoje. Čia laimėjimą pasiekė Neries komanda, kuri savo varžovus sudorojo nepersunkiausiai — 78:72. Neries žaidėjai — Varnas 29, Žvinakis 17, Valaitis 13, Benevich 8, Dauskurdas 4; Lituania — Bosnovskis 25, Kauras 21, Kanapackis 9, Kamaras 5, Gaška 5, Blūdzius 6, Stukas 1.

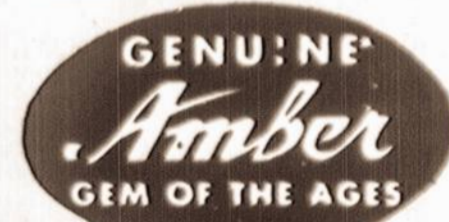
LITUANICOS futbolininkai turėjo nusileisti trečiu kartą, mėginant laimėti "Major" diviziono pirmenybėse. Jų priešininku šį kartą buvo stiproka lenkų "Eagles" vienuolikė, kuriai prisiėjo supasuoti 1:4. "Eagles" futbolininkai šiuo metu stovi lentelės 1 vietoje, tuo tarpu Lituania tenkinasi paskutine — VIII vieta. Rezervinių komandų susitikimą laimėjo Lituania 2:0.

ILLINOIS ir Chicago's šachmatų meistris Povilas Tautvašas balandžio mėn. 1 d. davė simultaną "Western Electric" kompanijos žaidėjams. Jo priešininkais buvo 32 šachmatininkai, kurių tarpe buvo ir visai neblogų žaidėjų. P. Tautvašas laimėjo 26 partijas, 2 sužaidė lygiomis ir 4 pralaimėjo. Tai yra puikl pasekmė, kurią tik retas meistris gali pasiekti.

Į CHICAGĄ atvyksta TSV 1860 Muncheno futbolo komanda, kuri čia žais prieš vietos rinktinę. Rungtynės bus gegužės 8 d. Hanson parko stadione.

CHICAGOS lietuviai netrukus turės progą stebėti įdomias kovas krepšinyje, tinklonyje ir stalo tenise. Gegužės 14 — 15 čia įvyksta 1960 m. pabaltiečių pirmenybės šiose sporto šakose. Pirmenybes praves latviai.

E. S.

GINTARAS LIETUVOS AUKSAS

Įvairiausios gintarinės dovanos vyrams ir moterims prieinamiausiomis kainomis.

Užsakoma per paštą.

AMBER GUILD LTD.

80-19 31st Avenue

Jackson Heights, N. Y.

Tel. HA 9-5855

Pasiekiamas: auto iki 31

Ave. Northern Blvd. IND

subway iki Roosevelt Av.

IRT iki 74 St. Port Bus

iki 31 Avenue.

VIENYBĖ
Lithuanian Weekly Established in 1886
Juozas Tysliava, Editor and Publisher
192 Highland Blvd., Brooklyn 7, N. Y.
Telephone: APplegate 7-7257
Vytautas Meškauskas, Associate Editor
2625 S. Harvey, Berwyn, Illinois
Entered as Second Class Matter October 23, 1907
at the Post Office of Brooklyn, New York
Subscription rate: \$7.00 for one year.
Advertising rates on application

Iš Vilniaus sugrįžus...

Architektas Antanas Varnas, dėl kurio keliomis į Vilnių kai kas protestavo ir tebe protestuoja, jau grįžo į New Yorką ir šiame Vienybės numeryje patiekia pluoštą savo įspūdžių.

"Žmogus jautiesi, lyg būtum pavožtas po katilu," pradeda savo įspūdžius Varnas. Tiesa, jis kalba apie gamtą, bet čia pat ir paaiškina, primindamas "gyvenimą šioje Europos dalyje — be horizonto, be perspektyvų."

Nesunku įsivaizduoti, kaip Varnas jautėsi atvykęs į Vilnių. Taip jaučiasi ir jausis kiekvienas sąmoningas lietuvis, patekęs į svetimos valstybės okupuotą savo šalies sostinę. Pagaliau tas faktas, kad Varnas, norėdamas pamatyti dar ir Kauną, būtų turėjęs prašyti leidimo iš Maskvos, viską pasako.

Zodžiu, Lietuva yra anapus geležinės uždangos, ir okupanto sienų balsai to fakto nepaneigs. Bet tai nereiškia, kad mes patys, gyvendami laisvajame pasaulyje, turėtume statyti geležinę uždangą tiems, kurie, nežinint okupacijos varžtų, nori pamatyti savo tėvynę. Tai darydami, mes patys vartosime tuos okupantų metodus, kuriuos dabar taip smerkiame. Smerkdami savo tautiečius už tai, kad jie nori aplankyti savo gimtąjį kraštą, mes nesąmoningai smerkiame ir tuos, kurie ten pasiliko... O sakyti, kad mes esame geresni už juos tik todėl, kad savo laiką mes turėjome laimės pabėgti nuo okupanto grėsmės, irgi nėra prasmės. Kai žmogus, dėl savo politinių įsitikinimų, būna įmestas į kalėjimą, jį lanko ir guodžia laisvieji. Šiandien Lietuva yra bendrame tautų kalėjime, ir mes neturime teisės smerkti tų, kurie įsiekia svarių ir garbingų progų ją aplankyti.

Bet grįžkime prie šio straipsnio temos — Varno lankymosi Lietuvoje. Savo įspūdžiuose autorius pabrėžia, kad "rusai nemėgiami ir tai jaučiama tiek Rygoje, tiek Vilniuje." Bet, iš kitos pusės, skaitant architekto Varno įspūdžius, matai, kad jis vengia implikuoti savo kolegas kurių draugiška ir nuosirdžia paslauga naudojosi būdamas Vilniuje. Žodžiu, išvada aiški: okupantas, leisdamas aplankyti tėvynę, moraliai tave taip sunarplioja, kad net ir paskiau, grįžęs atgal į laisvą kraštą, turi skaitytis su žodžiais. Vadinas, okupanto ranka netiesioginiai liečia visus tuos, kurie vienokiu ar kit būdu stengiasi užmegsti ryšį su gimtuoju kraštu.

Todėl, kita vertus, mes privalome suprasti ir tuos mūsų veikėjus, kurie tvirtina, kad jie važiuos aplankyti Lietuvą tik tada, kai ji bus laisva ir nepriklausoma.

Mums rašo

Vertėtų geriau tylėti

Ryšys su mano trumpa pasta-ba VIENYBĖJE nr. 12 iš 3. m. kovo 18 d. kur pasisakiau dėl Br. Railos Dirvoje išdievinimo St. Žakevičiaus — Žymanto ir paminėjau — jį dalyvavimą neaiškiuose sambūriuose, ilgoku aiškinimu atsiliepė 3. m. balandžio 7 d. Vienybėje pats p. St. Ž. Ž., nurodydamas kokiose organizacijose jis dalyvavo, o mane tuojau priskyrė bolševikų talkininkų grupei.

Esamomis sąlygomis ir aplinkybėmis tikrai man nesinorėtų kalbėti apie tuos "aiškius" sambūrius, kuriems p. Žakevičius — Žymantas vadovavo. Daugelis jų jau paliko istorinėje praityje, ne vienas iš jų pamerktas gėdingam atminimui, ne vieno jų organizatoriai ir

vadeivos, pamatę savo klaidas, kukliai ausis suglaudę sėdi, kiti drąsesni, sąžiningesni bei objektyvesni prisipažįsta prie savo klaidų ir apgailestauja savo veiksmus ir naivumą, tik to nenori padaryti p. St. Ž. Ž.

Pirmiausiai jis nurodo dalyvavęs Lietuvos Aktyvistų Fronte, kuriam, pasak jo, vadovavęs ministeris K. Škirpa Berlyne. Gerai. Niekam nepaslapstis, kad Aktyvistų Fronto nariai Vokietijoje buvo įrankiai nacių karienei žvalgybai ir gestapo, ir p. Škirpa klusniai vykdė jų nurodymus. Keli jų buvo slysti špiounažo tikslais okupuotą Lietuvon ir ne tikslu Lietuvai padėti, bet išpildyti uždavinius — surinkti žinias apie okupanto kariuomenę. Vieni jų žuvo, kiti liko su-

Prašo kelti Lietuvos bylą

Lietuvos Atstovo Washingtono J. Kajecko lydėmas, VLIKo pirmininkas dr. A. Trimakas lankėsi balandžio 13 d. Valstybės Departamente ir įteikė ta proga atitinkamą memorandumą.

Per pasikalbėjimą su aukštais Valstybės Departamento pareigūnais buvo plačiai paliesta dabartinė padėtis pavergtoje Lietuvoje, komunistinės propagandos suintensyvėjimas, priešreliginės akcijos padidėjimas, rūsifikacija ir skurdė ūkinė būklė.

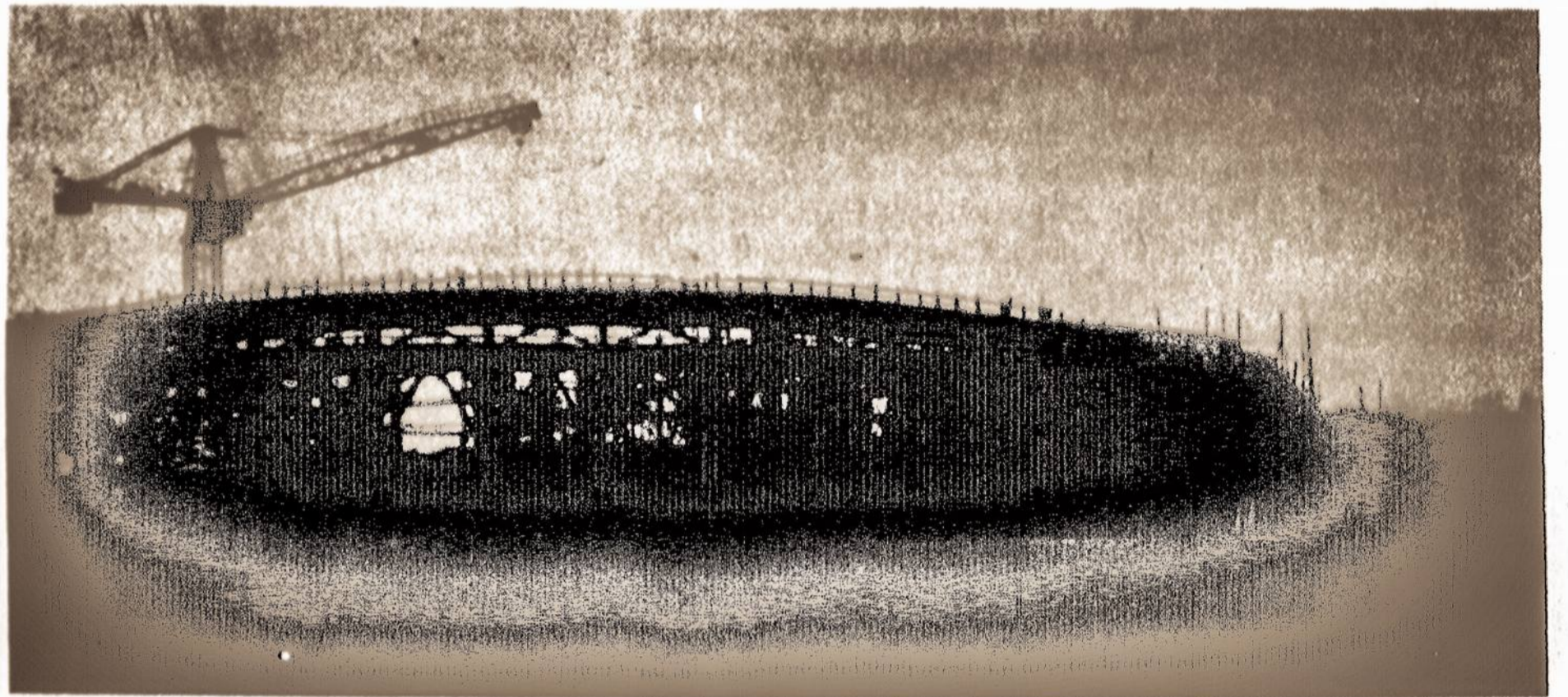
Buvo taip pat pasikeista nuomonėmis apie naują Sovietų politinį manevrą kviešti laisvuosius lietuvius atvykti šią vasarą į Vilnių neva savųjų pamatyti. Iš tikrųjų, ten Maskva koncentruoja Lietuvos aneksijos sukakties minėjimą ir norėtų svečius iš laisvojo pasaulio, jei tokių būtų, panaudoti propagandos reikalui — minėjimui išpopuliarinti ir išgarsinti. Kvietimas atvykti yra todėl grynai politinis Maskvos žygis. Su kvietimu susijęs, be abejo, yra neleistinas Sovietų reikalavimas, kad prasantieji vizos Lietuvon, jei jie yra būvę Lietuvos piliečiai, atsisakyty Sovietų pilietybės, kurios jie niekad nėra turėję. Tai Sovietų bandymas išprievartauti tuos žmones, kad jie pripažintų Lietuvos aneksiją, kaip teisėtą aktą. Tuo pat reikalavimu Sovietai verčia kandidatus kelioms į Lietuvą pasiegti priešingai JAV galiojančiai užsienio politikai, kuri nepripažįsta Lietuvos inkorporacijos į So-

viety Sąjungą. Valstybės Departamentas pažadėjo ši reikalą nuodugnai iširti ir padaryti reikiamas išvadas. Ta pačia proga V. Departamento žmonės pakartojo, kad JAV nėra pakeitusi savo principinio nusistatymo — nepripažinti dabartinio status quo.

Savo įteiktu memorandumu VLIKas prašo kelti Lietuvos laisvės bylą Paryžiaus konferencijoje, nes pavergtųjų klausimo neišsprendus, vargu ar Berlyno ir Vokietijos reikalai bus patenkinaama prasme sutvarkyti. Tarptautinis atlydis, saugumas ir teisinga taika bus pasiekti tik tada, kada Sovietai bus priversti pasitraukti iš pavergtųjų kraštų ir kada lietuvių, kaip ir kitoms Europos pavergtosioms tautoms bus leista laisvų rinkimų keliu pasisakyti kokio politinio režimo ir kokios socialinės bei ūkinės tvarkos jos nori.

Ar pavergtųjų klausimas bus formaliai Paryžiaus konferencijoje keliamas iš pasikalbėjimo nepaaiškėjo. Buvo tačiau leista suprasti, kad toji problema gali savaime kilti diskusijų metu. Tuo atveju JAV laikysis savo tradicinio nusistatymo remti pavergtųjų laisvės bylą.

Kaip tenka iš kitų šaltinių patirti, JAV siūlė pavergtųjų klausimą kelti Paryžiuje, tačiau prancūzai tam pasipriešinę. Klausimas tuo būdu likęs atidėtas.

Šiame, dabar statomame, pastate Vilniuje šią vasarą įvyks muzikos ir dainų festivalis. Pastate tilps apie 20,000 asmenų.

A. Varno nuotrauka.

zeisti per sieną einant ir šiandieną likę gyvi tyli ir nenori apie tai nei kalbėti nei prisiminti. Kada jie pasidarė nereikalingi, vokiečiams Lietuvą okupavus, vokiečiai juos išvaikė ar išvežiuojo į konc. lagerius.

Būkime objektingi. Kokia nauda iš to buvo Lietuvai? Kokie čia tos organizacijos nuopelnai? Nebent, sakysime, naiviai tikėjo Hitlerio pažadams — "duoti Lietuvai atitinkamą vietą naujoje Hitlerio sukurtoje Europoje"... Bolševikai ir šiandieną tebenaikina Lietuvą, gi LAF seniai nėra, o dalis jo narių padėjo galvas dėl nacių politikos. Kur čia p. St. Ž. Ž. nuopelnai? Kur sveika nuovoka net prisiminti tų organizacijų nelemtus žygius?

Kaip žinome, 1941 m. vokiečiams okupavus Vilnių, p. St. Ž. Ž. pasiskelbė Vilniaus Miesto Komiteto Pirmininku. Tas komitetas ilgą laiką nenorėjo pripažinti Kaune susidariusios laikinosios Lietuvos Vyriausybės, kol pagaliau vokiečiai ir laikinąją vyriausybę ir patį komitetą išvaikė. Taigi jau iš pat pradžių, sunkiai situacijai tebesant, p. St. Ž. Ž. komitetas jau kaž ko siekė, varė "klyną" naujai laik. vyriausybei, kada reikėjo lietuvių tautos vienybės

ir susiklausymo. Kokie čia nuopelnai ir kuo čia girtis?

Toliau paimekime Lietuvos Aktyvistų Fronto Vilniuje išleistą su vokiečių leidimu pirmąjį nr. 1941 birželio mėn. "Naujoji Lietuva." Ji papuošta Hitlerio paveikslu ir jo šūkliais. Tame pat leidinyje 2-me puslapyje yra "VILNIAUS MIESTO KOMITETO PIRMININKO p. ST. ŽAKEVIČIAUS KALBA," pasakyta per radiją birželio 28 dieną.

Šiandieną būtų geriau to gėdingo atsisaukimo nekartoti ir neminėti, bet kadangi p. St. Ž. Ž. primygtinai to nori, tai paminėsiu tik ištraukas:

....."Mūsų brangus kraštas tėvynė Lietuva, sostinė Vilnius vėl laisvi, nenugalimos vokiečių armijos ir jos vado Adolfo Hitlerio dėka."

....."Žydai, kuriais rėmėsi kruvinasis bolševikų teroras ir kurie buvo aktyviausi raudonųjų dvidešimtojo amžiaus žmonių medžiotojų tarnai, bus eliminuoti iš politinio, ekonominio ir kultūrinio laisvos Lietuvos gyvenimo išbraukti."

Kuo čia girtis, kad tikstant čiai buvo suvaryta į duobes ir susaudyta.

Koks čia organizacijos nuopelnas? Panašių išsireiškimų galima duoti iš tos "kalbos" dau-

giau ir tik raudonuoti iš gėdos tektų paskelbus pilną tekstą.

Tame pat leidinyje 4-tame puslapyje p. St. Ž. Ž. su vokiečių karo vadu išdarinėja ir pasirašinėja dar didesnius gėdos dokumentus. Skaitykime:

"ISAKYMAS No. 1. Nuo 1941 m. birželio 25 d. Vilniaus mieste įvedamas karo stovis. Perimdamos karo valdžią į savo rankas aš laukiu iš Vilniaus miesto gyventojų, kad jie neardys viešosios tvarkos ir teiks vokiečių kariuomenės kariams visą galimą pagalbą ir šiuo įsakau:

.....4. Nakties metu Vilniaus miestas užtemdomas. Šio įsakymo vykdymo priežiūra pavedama policijos pareigūnams, Lietuvių kariuomenės patruliams ir lietuvių aktyvistų apsaugos būriui. Jie atsako už šio įsakymo vykdymą."

.....10. kaip įkaltai, šio įsakymo vykdymui patikrinti yra suimti 60 žydų ir 20 lenkų. Aš palieku sau teisę padidinti įkaltų skaičių, jei mano įsakymas nebūtų pilnai vykdomas. Pasirašė: St. Žakevičius, Vilniaus Miesto Komiteto Pirmininkas ir Von Ostman, Vilniaus Miesto Karo Vadas"

Vienybė, 1960 m. balandžio 22 d

Kada, kur ir kaip atsirado raidės?

VISOS DIDŽIOSIOS CIVILIZACIJOS YRA TURĖJUSIOS SAVO RAŠTO SISTEMAS

Testavys

RAIDŽIU VARDAI - Finikiečių raidės turėjo žodinius, prasmingus vardus, t. y. pirmoji raidė vadinosi *'aleph* - jautis, trečioji raidė vadinosi *'gimel* - kupranugaris, ketvirtoji raidė vadinosi *'daleth* - durys ir tt., išskyrus raidę *he*, kurios vardas nieko nereiškė, nes finikiečių kalboj nebuvo žodžio, prasidedančio šiuo garsu. Tačiau kai kurių raidžių vardų reikšmė yra aiškinama gan įvairiai; pav., raidės *'sade* paduodamos tokios reikšmės: laiptas, nosis, dalgis (pjautuvas?), jietis, žvejojimo kablys ar žeberklas... Toks nevienodas aiškinimas atsiranda, galimas daiktas, todėl, kad balsių nebuvimas sunkina tikslų žodžio perskaitymą (pav., raidė *'gimel* reikėtų greičiau skaityti *'gamal*, nes tą rodo ir graikiškas tos raidės vardas - *'gamma*), o, iš kitos pusės, noras finikiečių raides lyginti su hieroglifiniais piešiniais, sumaišo vardo reikšmę, nes hieroglifinis piešinys kartais rodo vieną daiktą, o finikietiškos raidės vardas - kitą. Finikiečių raidžių vardai, iš tikrųjų paimti iš naujosios hebrajų kalbos, bet tokie pat buvo ir anais senaisiais laikais, nes tą patvirtina S. Testamento pastovi tradicija, tik, galimas daiktas, bent dalis tų vardų senovės finikiečių buvo tariama kiek skirtingai. Be to, finikiečių raidžių

vardus palygina ir graikiškų raidžių vardai, kuriuos jie drauge su raidėmis iš finikiečių paėmė apie 11 š. pr. K.

RAIDŽIU EILE - Finikiečių raidės buvo sustatytos į raidyną tam tikra pastovia eile, nors pačioje raidyno pradžioje ta eilė kiek svyravo, ką rodo kiek kitokia raidžių eilė pietinių semitų (sabėnų) raidyne. Raidžių eilė žinoma taipgi iš hebrajų raštų (S. Testamento), bet yra rasta ir viena abėcėlės lentelė. Graikų raidyno eilė, išskyrus kelis išaiškintus nukrypimus, yra taipgi tokia pat kaip finikiečių.

Yra tam tikrų aiškinimų, kokiais pagrindais ši eilė buvusi nustatyta, bet tai gal daugiau tik spėliojimai.

RAIDŽIU GARSAI - Kiekvienos raidės garsinė reikšmė buvo (ir dabar tebėra hebrajų kalboj) tokia, kaip raidės vardo pirminis garsas. Tai vadinamas akrofoninis principas, kuris sutinkamas daugelyje rašybu. Tokiu būdu raidė *'beth* reiškė garsą *b*, raidė *'gimel* - garsą *g* ir tt. (žiūr. lent., Brėž. 8).

Reikia pabrėžti, kad finikiečių raidyno kūrėjai buvo labai gerai išnagrinęję savo kalbos garsus. Tai rodo, pav., faktas, kad jie skyrė priešakinį ir užpakalinį *k* garsą (*kaph* ir

goph), kelis siaurumos garsus (sibilantas): *s*, *x*, tam tikrą *ts*, *s*, net keturias skirtingas aspiratas: *h*, *'ch*, *'e* ir *'o*, niekur nesumaise dviejų panašių garsų, ko neišvengė daug vėliau lotynai. Tokio pilno ir subtilaus garsyno sudarymas finikiečių raidyno kūrėjus pastato daug augėčiau už naujųjų amžių "abėcėlininkus", kurie, reikia pripazinti, išradingumu nepasižymi, o tėra tik "skylių lopytojai."

6. Finikiečių raidyno sekos

Finikiečių raidyno tinkamumą rado jo plitimas ir iš jo kilę kiti raidynai. Gal anksčiausia ji ėmė vartoti hebrajai Palestinoje. Pirmieji išlikusieji jų iršai iš 11 š. pr. K. turi beveik nesiskiriančias raides, bet vėliau hebrajų raidės ėmė žymiai kisti, labiausia todėl, kad jie rašė teptuku ant popyro. Skirtingos formos aiškiai pasirodė jau pusė 9 š. pr. K., o 2 ar 1 š. pr. K. galutinai susiformavo, bet jau iš aramajų raidyno, vadinamos "keturkampės hebrajų raidės", iš kurių vėliau buvo nubraižytos "moderninės hebrajų raidės." Nors raidžių forma labai pakito, bet hebrajų kalbos rašyba ir šiandien yra tokia kaip senovėje.

Tolimesnė finikiečių raidyno šaka buvo aramajų raštas, kuris pradėjo savo forma visai nesiskyrė nuo finikiečių. Kai ketvirtame amžiuje pr. K. Aleksandras Didysis šauniusius ir narsiuosius finikiečių Tyro ir Si-

dono miestus už laisvės gynimą sulgino su žeme, o jų gyventojus išžudė ir likučius išvarė į vergiją, aramajai istengė išlikti ir net tapti vadovaujančių pirklių ir prekybinių luomu visuose Artimuose ir Viduriniuose Rytuose, prinesdami savo kalbą visame tame plote kuone visuotiniam kasdieniniam vartojimui. (Atsimintina, kad tai buvo semitiška kalba ir daugumai to ploto semitiškos rasės gyventojų nebuvo labai svetima). Drauge su aramajų kalba plito ir jų raidynas, pasiekdamas su pirklių karavanais net centralinę, pietinę ir rytinę Aziją. Suprantama, kad tų tolimų tautų raidynai ir rašybu pagrindai labai nutolo nuo savo šaltinio, taip kad dabar niekam nėra galvų negali atėti, kad senieji Mongolijos ar Kalniukų keistai surašyti ženklai yra tikri giminės klasiškojo graikų ar romėnų raidyno.

Trečia didelė finikiečių raidyno šaka buvo pietinių semitų (arabų) raidynas. Šis raidynas jau savo pradžioje (apie 8 š. pr. K.) gerokai skyrėsi raidžių formomis nuo finikiečių raidyno, nes jo sudarymui, matomai, turėjo įtakos "Sinajaus raštas". Iš jo išsivystė įvairūs arabų raidynai, tarp kitų ir labai skoningų formų Etiopijos raidynas.

Pats finikiečių raidynas, senajai metropolijai žuvus ir net vardo nepalikus, dar ilgiau išsilaikė Kartaginoje ir gavo vėliau "Pūnų raidyno" vardą. Paskutiniai pūniškojo rasto paminklai žinomi iš 3 š. po K. Nors tiesioginiai finikiečių raidyno palikuonys galutinai išnyko, bet į vakarus perneštos finikiečių raidės sužydė nauju žiedu - graikų ir vėliau lotynų raidynu.

Bus daugiau

Kurkime atsarginę tėvynę tinkamo klimato krašte

ZIGMAS STEPONAVIČIUS
Stamford, Conn.

Daug buvo kalbėta ir rašyta, kaip ir kur steigti atsarginę tėvynę. Bet šis klausimas tebėra neišspręstas ir jo išsprendimo perspektyvų dar nematyti. Tuo tarpu mūsų atžalynas, mūsų vaikai, jau mažai kalba lietuviškai ir netrukus, atrodo, visai nustos kalbėti, jei mes šiuo gyvybinių reikalu nesirūpinsime. Vienintelis būdas juos išauginti lietuviams, tai mokyklos ir kompaktinis gyvenimas, bent vasaromis.

Kita mūsų tautiečių grupė, reikalinga pagalbos, tai vidutinio amžiaus žmonės ir pensininkai. Jie svajoja turėti savo namelį su darželiu ar net pora akry žemės.

Trečioji grupė, tai vasarotojai. Šie, jau gerokai prasisiekę žmonės, savo vasaros atostogoms dažnai išleidžia net tūkstantines.

Šio straipsnio autorius, patyręs ir sėkmingas statybininkas, ėmėsi iniciatyvos įieškoti tinkamos vietos klimato atžvilgiu tokią atsarginę tėvynę steigti. Po ilgesnių tyrinėjimų, nutarta, kad tinkamiausia vieta, kuri savo klimatu panaši į Zarasų ar Alytaus apskrčius Lietuvoje, yra New Hampshire valstybė. Šiame ežerų, miškų ir kalniukų krašte lietuvis jausis kaip savo tėviskėje. Jis čia galės išsėti, medžioti, grybauti, zavėti gamtos grožiu, o jo vaikučiai - draugėje žaisti ir bent valandą į dieną pasimokyti.

Autorius šiais tikslais užperka didelius plotus (kelis tūkstančius akry) žemės, miškų ir ežerų. Ši vieta iš New Yorko pasiekiami automobiliu per

3 - 4 valandas, iš Bostono maždaug per pusantros valandos, o iš Kanados - per 3 valandas. Netrukus sklypai bus surūšiuoti ir pardavinėjami labai prieinamomis kainomis: 1/4 akro sklypas - 100 dol., 1/2 akro sklypas - 175 dol., 3/4 akro sklypas - 250 dol., 1 akro sklypas - 325 dol. Virš to už akry ekstra 150 dol.

Šiuo metu norintieji įsigyti sklypus kviečiami tik pranešti, kokio dydžio žemės sklypą norėtų pirkti ir kokioje apylinkėje - prie ežero, miške, prie kelio, kaip toli nuo miesto, be to, kokiam tikslui - vasarvetei, medžioklei, stovyklavimui, žiemos sporto kabinai, pensininko nameliui ir t.t. Mat, ši žemė bus sugrupuota atskirais

rajonais. Ypač kviečiami atsiliepti pasiturintieji asmenys, kurie norėtų investuoti pinigus į šią bendrovę. Investacija, kelių šimtų ar tūkstančių dolerių sumomis, garantuojama neklimojamu turtu - žeme, kurios kaina iki šiol augo, auga ir ateityje auga.

Tuo tarpu, kol formavimui dar nebaigti, jokių pinigų nestipsti. Bet pirmenybė, dalinant sklypus, žinoma teks pirmiausia užsirašiusiems. Panaši tvarka bus ir su būsimais nariais steigėjais. Bendrovei vadovaus Z. Steponavičius, turįs bankų kreditus ir didelį patyrimą šioje srityje.

Visais reikalais prašoma rašyti: Z. Steponavičius Construction Co., 12 Morris St., Stamford, Conn. Tel. FI 8-6808.

MIRĖ T. DAUKANTAS

(Atkelta iš 1 psl.)

rapijos namuose, Avellanadoje. Visos lietuvių organizacijos ir pavieniai generolo draugai atsluntė gyvų gėlių vainikus. Balandžio 11, žurnalistas kun. Venskus iš Urugvajaus pasakė pamokslą Aušros Vartų bažnyčioje, kurion Lietuviai skautai (uniformuoti) ėnešė gen. Daukanto karstą. Virtinę vainikų, (kiekvienu du vyrai) nešė buvusieji Lietuvos kariai. Pamaldose dalyvavo daugybė žmonių, nors tai buvo pirmadienis.

Bent 50 automobilių lydėjo į Sarandį kapus, kur gen. Daukantas iškilmingai palaidotas inžinieriaus Jono Čekausko pastatytame Čekauskų šeimos puošniame panteone. Tame panteone patalpinti inž. Čekausko tėvai ir sūnėlis, o dabar ir gen. Daukantas. Kapuose kalbas pasakė lietuvių ir kitų tautų atstovai, žurnalistas K. Čibiras iš Urugvajaus, buvusias Argentinos atstovas Lietuvali dr. Arnaldo Barsanti ir tt., suminėdami vėlionies nuopelnus mūsų tautai. Basanavičiaus vardo Argentinos lietuvių Centras, kariai, skautai, Bendruomenė, ALOST Taryba, Mindaugiečiai ir t. t. dalyvavo laidotuviuose ir padengė laidojimo išlaidas. Visi reikė padėką inž. Jonui Čekauskui už suteiktą vietos buvusiame Lietuvos krašto apsaugos ministeriui, profesoriui ir Lietuvos atstovui Argentinoje vietos savo šeimos panteone.

Argentinos spauda parašė plačius gen. Daukanto nekrologus. Gen. Daukantas buvo gimęs Petrograde 1884. IX. 8/20 d.

Nadas Giedraitis

UNIVERSAL SAVINGS

DABAR MOKA

UŽ APDRAUSTUS
SHARE ACCOUNTS

4 1/4%

DIVIDENDO

ŠERŲ SĄSKAITOS
INVESTMENTUS

Užėikite šiandien arba telefonuokite tuojau, kad galėtumėte gauti didesnę nuosimtį už savo santaupas.

UNIVERSAL SAVINGS & Loan Association

1800 SOUTH HALSTED STREET CHICAGO, ILLINOIS
TELEFONAS: HAYMARKET 1-2028

VISOS TAUPYTOJŲ SĄSKAITOS APDRAUSTOS IKI \$10,000.00

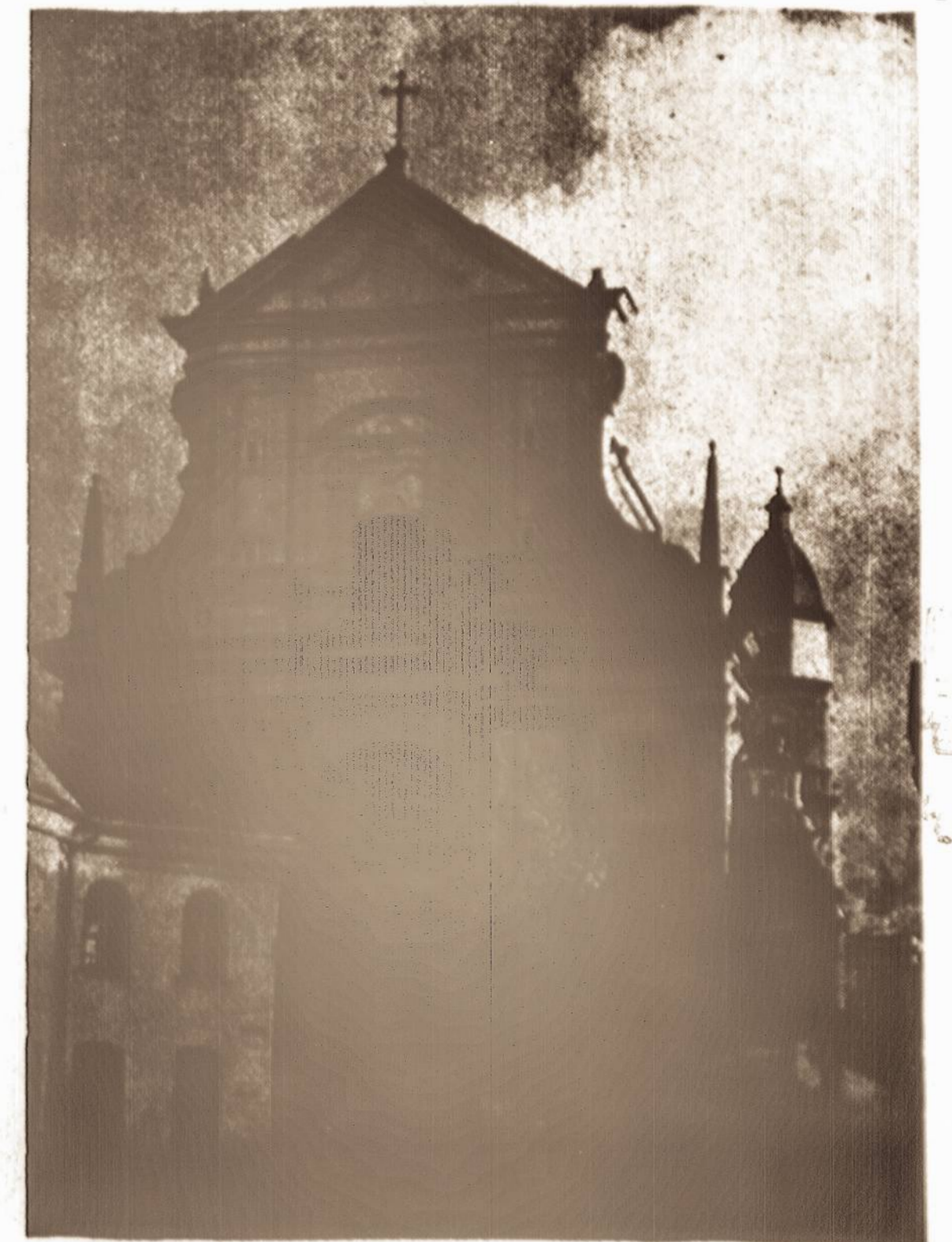
Vilniaus katedra, dabar muziejus.

Sv. Mykolo bažnyčia Vilniuje.

Gelgaudų pilis Jurbarko rajone.

Sv. Teresės bažnyčia Vilniuje.

LIETUVOS ARCHITEKTUROS PAMINKLAI

Į Vilnių atskridau...

(Atkelta iš 1 psl.)

dėka, aš sužinojau ir pamačiau tai, ko vienas būdamas tikrai nebūčiau pamatęs ir sužinojęs.

Vilniuje visi užrašai dviem kalbom — lietuviškai ir rusiškai. Tiek gatvių vardai, tiek krautuvių įskabos, tiek įstaigų pavadinimai. Net ambulansai ir gaisrininkų mašinos. Krautuvių languose pilna prekių, bet viduje dažniausiai jų nėra, nes išparduota... Gatvės gana tvartos, tik vietomis, kur dar yra sniego, teka nelvartus vanduo.

Beveik 50 nuotėmčių Vilniaus miesto centro karo metu buvo išdeginata arba išsprogdinta. Dabar viskas atstatyta. Tuo pačiu stilium, ta pačia dvasia. Vilniuje yra septynios veikiančios bažnyčios. Visos jos išlaikomos ir remontuojamos parapijų lėšomis. Tik viena Sv. Petro ir Povilo bažnyčia, kaip architektūrinis paminklas, remontuojama valdžios lėšomis. Aštrus Vartuose, kaip ir prieš karą, žmonės meldžiasi atsilaukę gatvėje. Daugelis einančių pro vartus nusilima skrybėles.

Verbų sekmadienio rytą, kaip man pasakojo, visas judėjimas ties Aukros Vartais buvo sustabdytas, nes abiejose gatvės pusėse buvo susirinkusi didelė maldininkų minia.

Teko aplankyti ir Rusų kapus. Netoli Basanavičiaus kapo palaidotas Balyš Sruoga. Šalia jo — Cvirkos, Bukšos, Tallat — Kelpšos, Lūdo Giras ir kitų kapai.

Šiuo metu Vilniaus universitete yra daugiau kaip septyni tūkstančiai studentų. Kitose akademijose ir konservatorijoje dar apie pora tūkstančių.

Aplankiau visas bažnyčias. Visus skersgatvius ir senus kiemus. Gedimino pilies kalne ir jo papėdėje dabar vyksta kasinėjimai. Atrasta naujos sienos, nauji pamatai. Atlikta daug naujų tyrimų. Lietuvos architektai ir archeologai turi naują teoriją, būtent, kad dabartinis Gedimino pilies bokštas yra statytas Vytauto Didžiojo laikais...

Vakare vėl teko užželti į Neringos kavinę. Šį kartą čia susirinko apie 20 asmenų. Tai vis seniai matyti draugai dar iš Kauno Konrado kavinės laikų... Dauguma jų, žinoma, architektai, menininkai, sportininkai. Buvo labai įdomūs pokalbiai. Teko ir pasiginčyti. Bet vengėme vienas kitą žiūsti ar pastatyti į nemalonią padėtį.

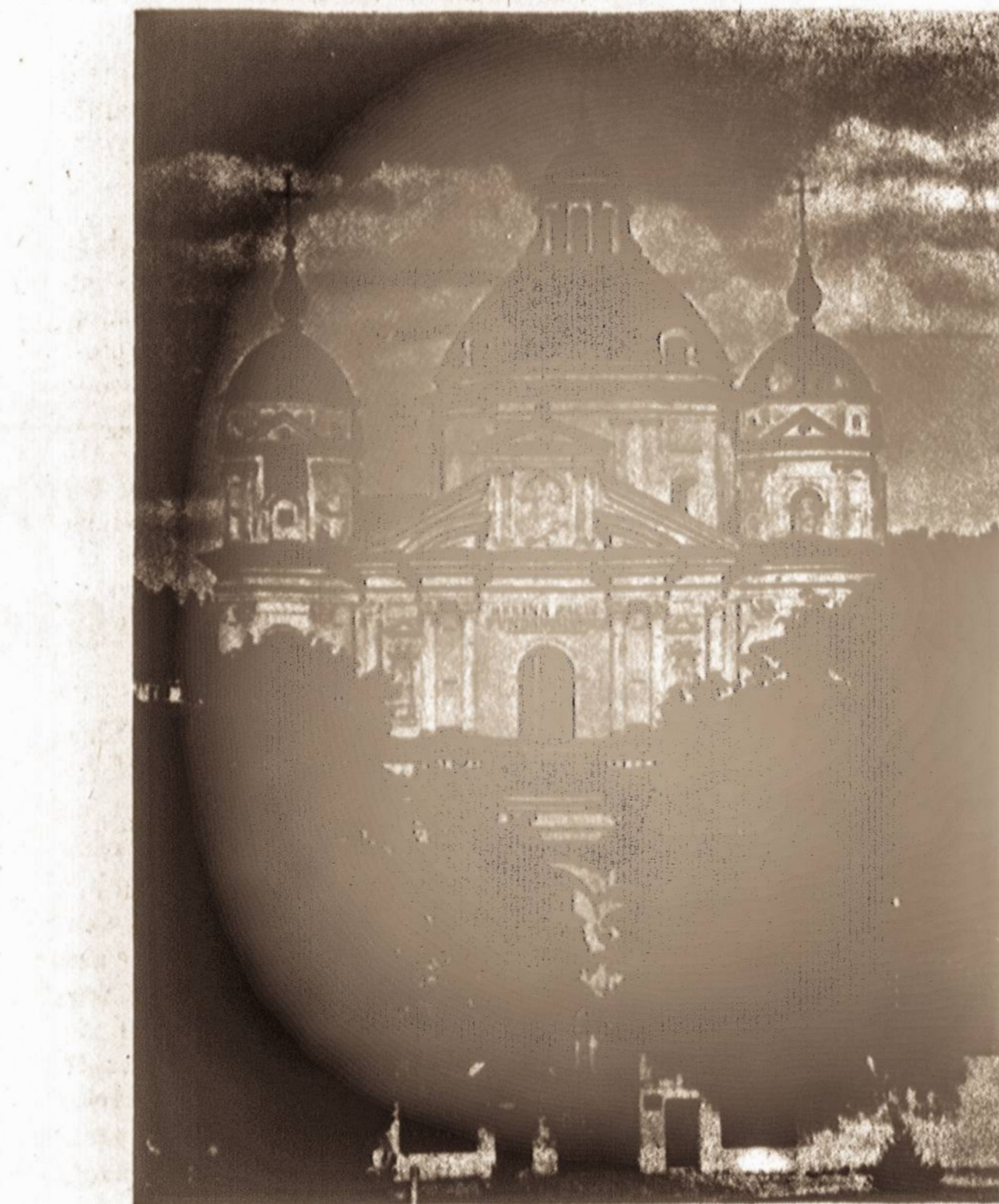
Grįžęs į viešbutį, aš negalėjau užmigti. Nežinojau, kas mane jaudino — kava ar tos kalbos. Todėl nusprendžiau eiti pasivaikščioti. Gatvės buvo tuščios. Dangumi, iš vakarų į rytus, plaukė debesys, pro kuriuos tik retkarčiais savo galvą kysteldavo mėnulis. Gedimino miestas buvo giliai įmigęs, ir man pirmą kartą girdėti Mafronio žodžiai: "Negrėit su saule šiaur dar rytas. Miega aplinkui naktis. Tik kartais mėnuo, balilal išvytas, Iš debesų tenulvis..."

Kitą dieną, vėl anksti rytą, su kolegomis architektais išvykau į Verkius ir kitas Vilniaus miesto apylinkes. Keičiai geri, asfaltuoti, tik, deja, visas kraštas dar uždengtas storu sniego sluoksniu. Iš dalies galiūsi, per anksti atvykęs. Dar savaitė kita, ir jau būtų žaliavusios girios, žydėjusios pievos ir suokusios laktiagalos. Dabar...

Ne nepajutau, kaip jau laikas buvo grįžti į lėktuvą kuris skrido į Maskvą, o iš ten namo, į New Yorką. Kai lėktuvas pakilo, tai ir tas nesvarus sniegas atrodė baltesnis.

Ką gi aš per tas dvi naktis ir pusantros dienos Vilniuje mačiau ir girdėjau? Kas labiausiai man krito į akį?

Kaip jau sakiau, Vilniuje visi kalba lietuviškai ir niekas iš lietuvių savo kardinienėje kalboje neverta rusiškų žodžių. Rusai nemėgtami ir tai aiškiai pastebima tiek jaunimo, tiek senimo tarpe. Maisto yra, bet brangus. Mėsos svaras — 15 rublių. Sokolado plytelė — 20 rublių, kai tuo tarpu tokia pat ply-

Sv. Petro ir Povilo bažnyčia Vilniuje. Jos išlaikymu rūpinasi parapija ir valstybė.

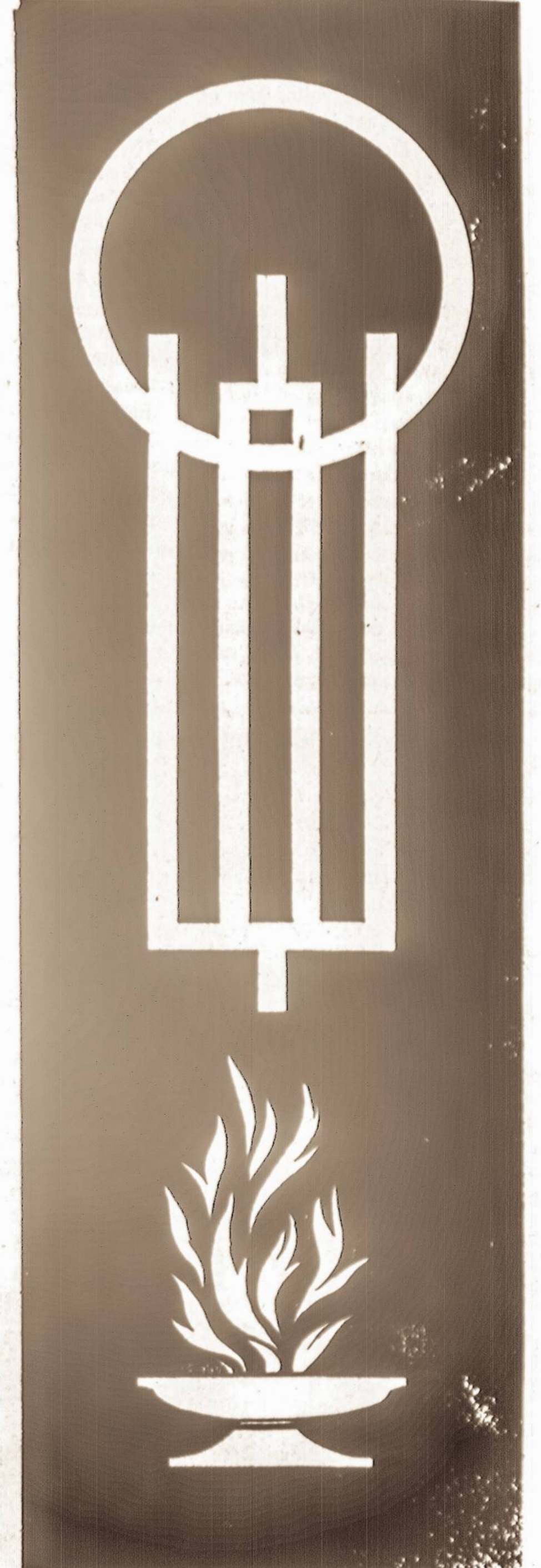
telė Amerikoje — 60 centų. Viena citrina — 4 rubliai. Vidutinė darbininko alga — nuo 600 iki 1000 rublių. Bet vieno žmogaus pragyvenimas mėnesiui irgi 1000 rublių. Nenuostabu, kad žmonės su šeimomis vargsta. Butai, palyginti, pigūs: 60 — 70 rublių mėnesiui. Bet butų trūkumas tebėra gana didelis. Namai, kurie dabar Vilniuje statomi, mūsų akimis žiūrint, yra blogi: kambariai maži, be garsinės izoliacijos ir t. t. Horinė namų išvaizda menka. Bloga statybinė medžiaga, dar blogesnis jų darbo išbaigimas.

Tai tokie, trumpai suglaudus, mano įspūdžiai iš Vilniaus, kur, deja, nebuvo lemta ilgiau pabūti. Politiką šį kartą palikstu politikams. Beje, kalbant apie politiką ir politikus... Iš Maskvos į Leningradą teko skristi kartu su Baltųjų Rūmų sekretorium. Tuo pačiu sprausminiu lėktuvu. Jis skrido be-

siartinančios prezidento Eisenhowerio kelionės po Sovietų Sąjungą reikalais. Mes skridome kartu, bet mūsų keliai ir kelionės tikslai buvo skirtingi. Bet aš džiaugiuosi bent tiek pamatęs. Ypač, kad būdamas Vilniuje, aš bent telefonu galėjau pasikalbėti su savo senais tėvais Palangoje.

VILNIUJE: Dailininko Prano Lapės kūrinys, "Dešinėje Atlantas", kuris, kartu su kitais darbais, yra išstatytas Almus meno galerijoje, Great Neck, L. J.

DEŠINĖJE: Dailininko Elskaus pagamintas būsimųjų Sportinių Žaidynių diplomas. Žaidynės įvyks New Yorke, bal. 30 — geg. 1 d. d.

DR. J. JANUŠKEVIČIUS

SIMTAMECIO ATSIMINIMAI

Tasims

1944 m. vasarą, artėjant bolševikams prie Lietuvos, mano dukte, taraujanti vokiečių įstaigoje, gavo vadovybės raštą, kuriame įsakmiai pasakyta, kad ji apeisų Kauną ir išvyktų Vokietijon. Toks staigus atsiskyrimas nuo gyvenamos vietos apstubina žmogų ir neduoda progos susitvarkyti. Todėl, lyg po gaisro, aš drauge su žmona ir dukterim, palikę viską, ir įsikrovę į rankinį vežimėlį reikalingiausius daiktus, nuvykome į geležinkelio stotį. Dukters viršininko rašte buvo minėta, kad ji vyktų į Salzburgą, nors ir nukentėjusi, nuo bombų. Paėmiau tris antros klasės bilietus. Visos vagonų vietos buvo perpildytos, o antros klasės vagono nė nebuvo. Ir taip keliavome dieną ir naktį. Kelionėje sužinojome, kad Salzburge laisvo kampo nerasime. Todėl nutarėme važiuoti pas mano sūnų Algirdą į Brandenburgo provincijoje esantį Finsterwalde miestą, kuriame jis jau anksčiau vokiečių policijos buvo prievarta išvežtas. Po kelių vargingos kelionės dienų pasiekėme Finsterwalde. Susirūpinome, kaip atrasti sūnų. Dievo Apvaizdai padedant, eidamas į miestą, sutikau sūnų. Nustebęs, žinoma, paklausė, kur aš einu. "Pas tave," atsakiau. Jis buvo fabrike vertėju, ir kartu ėjo patikėtinio pareigas. Turėjo vieną kambarį, kuriame mes visi ir prisiglaudėme.

Sunku buvo rasti laisvą kampa mieste. Galiausiai dukte gavo darbą fabrike Timak, kuris buvo 3 km. už

miesto. Fabrikas turėjo nuosavus barakus, kuriuose gyveno fabrike dirbantieji. Dukters kambariye užteko vietos man ir žmonai. Dukte dirbo, o man tuo metu teko nuobodžiauti. Aplankiau Arbeitsamt'ą (darbu aprūpinti įstaiğa), įieškodamas darbo. Negaudamas darbo, apsilankiau ten antrą kart. Galiausiai, mane nusiuntė į Kotbus miestą. Māne paskyrė aerodromo sargu, bet kuomet turėsiu darbo, sakė pranešią. Išdavė atatinamą uniformą ir kepurę su žvaigžde. Palaukęs dar kokias dvi savaites ir negavęs pranešimo, nuėjau vėl į Arbeitsamt'ą. Ten manęs paklausė, ar aš nemoku kokios kitos kalbos, apart vokiečių. Paminėjus, kurias kalbas moku, mane nusiuntė į vietinio laikraščio redakciją. Nuėjęs tenai, paprašiau raštinės viršininką duoti man popieriaus lapą, kuriame surašiau sekančio turinio skelbimą. "Dr. phil. J. Januškevičius erteilt Untersricht im Griechischen, Lateinschen, Franzoesischen, Polnischen Litauischen, Russischen und Deutschen "Perskaičiusi skelbimą, viršininkė numojo ranka, sakydama, kad cenzūra nepatikės ir nepraleis tokio skelbimo laikraisty. Kad įrodyčiau tų kalbų mokėjimą, patariau cenzūrai man paskirti egzaminus. Tai buvo iestadienį. Ji man paliepė ateiti po savaitės. Tačiau jau antradienio numeryje pasirodė mano skelbimas. Gavau 43 laiškus nuo norinčių eiti pamokas. Viena p-lė Rzyso pasirinko net lenkų kalbą. Negalėjau visų patenkinti, priėmiau tryliką. Tą skaičių galėjau priimti, nes kairurie sudarė grupę. Ne-

turėdamas teisės mokinius įleisti į baraką, buvau priverstas juos lankyti. Drauge pradėjau teirautis mieste kambarių. Įsiregistravęs atatinamoje įstaigoje, laukiau geresnių aplinkybių. Vienas sužeistas leitenantas panoro mokyti prancūzų kalbos. Jis gyveno ligoninėje ir negalėjo manęs pas save priimti. Kol buvo šilta, mes atlikdavome pamoką ligoninės sode. Bet užėjus šaltam laikui, ten pamokų tęsti nebegalėjome. Be leitenanto, buvo ir keletą kareivių, norinčių mokyti. Aš patariau visiems kariams parašyti man laiškus, išdėstant padėtį, ir prašant atatinamos įstaigos man parūpinti kambarį. Po keleto dienų, įstaiğa man pranešė, kad kambarys man rastas pas inžinierių Kottenhau. Per telefoną inžinieriaus žmona pabėgėlių iš Lietuvos ir 84 metų atsisake priimti. Tačiau įstaiğa išprašė jos leidimo mane pamatyti. Nuvykau ten ir buvau sutiktas su žymiu palankumu. Inžinierienė ne tik užleido man kambarį, bet kasdien ryte ir vakare išvirdavo man kavos ir kas savaitę plaudavo grindis. Kad už tai jai atsidėkočiau, aš jos sūniui skaitydavau pasakas. Mano kambarys buvo atskiras, kuriame be jokių klūčių galėjau priimti mokinius. Atvykęs pas mane svečiai net galėdavo pernaktoti.

Važinėdamas į minėtąjį Kotbus, aplankiau kelis kartus vietinį kleboną, kuris sužinojęs, kad aš lietuvis, pasiūlė man aplankyti arti miesto gyvenančią p-nią Karpienę. Kadangi man Karpių šeima buvo ir Lietuvoje žinoma, nuvykau į klebono minėtą pilį (Schloss). Bet man teko nusivilti. Pasirodžius moteriai, aš prabilau į ją lietuviškai, vokiškai ir lenkiškai. Bet iš jos neteko nieko išgirsti. Pasėdėjusi keletą minučių, ji išėjo iš kambario. Nesulaukęs jos grįžtant, turėjau ir aš apeleisti kambarį.

Artinantis bolševikams prie Finsterwalde, reikėjo atsiveikinti su simpatiška inžinieriaus šeima. Nutarėme vykti į Bambergą, seną Bavarijos miestą, kuris kadaise buvo valdomas arkivyskupo. Bamberge yra dyasinė seminarija ir universitetas. Pastatytos X amžiuje Imperatoriaus Šv. Henriko katedros viduje stovi raitelis. Iki šių laikų archeologai negali galutinai atspėti, ką vaizduoja tas raitelis. Kadangi raitelio galvą puošia karališka karūna, reikia manyti, kad tai valdovas, iki paskutinio laiko norėta raitelyje matyti Šv. Steponą. Bet neseniai pasikeitė nuomone, ir spėliojama, kad ant arklio sėdi vienas ir Trijų Karalių — Baltazaras. Tas raitelis labai įvertinamas tiek bažnyčio vadovybės, tiek vokiečių dailininkų. Karo metu, norint jį apsaugoti nuo sužalojimo, jis buvo apsuptas storu

cementiniu šarvu. Po karo tam šarvui nuimti buvo pakviesti specialistai. Kas Bambergą lanko, nepraleidžia progos pamatyti ir Bamberger Reiter. Apskritai, Bambergo katedros tapybos ir skulptūros darbai pritraukia daug turistų iš viso pasaulio.

Bamberge iš pradžių vaikiojome po įvairias vietas, kol apsigyvenome kareivinėse. Netrukus mano šeima gavo kambarį pas ūkininką Eichelendorf, arti Bambergo Dorfleins kaime. Tame kaime gyveno keletas ūkininkų, kurie turėjo apie 12 ha. ūkius. Bet mokėdami laukus tręsti, visi pasiturinčiai gyveno. Jie savo kaime turėjo ir bažnyčią. Netoli šio kaime, miestelyje Hallstadt, man teko pažinti Heinrichs šeimą, kurios sūnų mokiau prancūziškai. Jo motinos dvi seserys vienuolės yra Javos saloje, ir viena iš jų net vadovauja mergaičių aukštajai mokyklai. Bamberge neteko man ilgai įieškoti darbo. Dvi Swiecickių šeimos dukterys norėjo patobulinti lenkų kalbos žinias. Jos lankė Vilniuje lietuvių gimnaziją ir neturėjo progos išmokyti savo tėvų taisyklingos gimtosios kalbos. Ilgainiui patariau tėvams leisti jas į vokiečių gimnaziją, kuriai vadovavo vienuolės Englische Fraulein (jezuitų pagrindais tvarkoma). Paruošęs mergaites egzaminams, nuvedžiau jas į gimnaziją. Nors ir silpnokos vokiečių kalboje, vis dėlto egzaminus išlaikė.

Bus daugiau

Visame New Yorke nerasitė gražesnių ir patogesnių salių kaip

GRAND PARADISE

Ką nerengtumėte - koncertą, sokius, vestuves ar prakalbas - salėse gali TILPTI NUO 25 IKI 2000 DALYVIŲ.
L. MOLIN - Reikalų Vedėjas
320 GRAND STREET
Brooklyn 11, N. Y.
Telefonas: EVergreen 7-1123

SILVER BELL BAKING CO.

A. RADŽIŪNAS,
Savininkas

Mūsų specialybė lietuviška duona
Pyragai vedybiniams ir
kitokiems pokyliams
Patarnavimas sąžiningas ir greitas
36-40 STAGG STREET
BROOKLYN 6, N. Y.
Telefonas: STagg 2-5938

BANGA TELEVISION

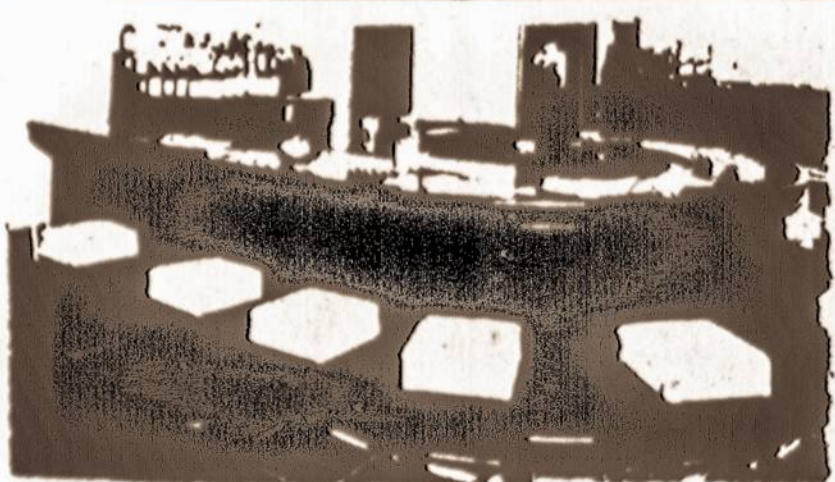
VYT ZELENIS, Savininkas
3423 FULTON STREET
BROOKLYN 8, N. Y.
Telefonas: APplegate 7-0349

Parduodama: televizija, radijas, Hi-Fi stereo fonografi, dulkių siurbiai, oro vėsintuvai. Didelės nuolaidos Admiral ir Motorola aparatams. 40 nuošimčių nuolaidos Blaupunkt vokiškiems Hi-Fi.

Taisoma televizija, stereo Hi-Fi bei radijas. Darbo valandos kasdien iki 7 val. vak. Penktadieniais iki 9 v. v.

Festival

RESTORANAS IR BARAS
40 EAST 26th STREET
NEW YORK CITY
Telefonas: MU 3-2928
Geri pietūs ir vakarienė
- jaukus baras -
- salė susirinkimams -
- vestuvėms ir pobūviams
Gali tilpti 200 žmonių
Lietuviškiams suėjimams
NEWOKAMAI

YACYS STEFONIS, Savininkas

White Horse Tavern

BARAS, RESTORANAS IR SALĖ
PRANAS, BRUČAS, Savininkas
Duodami polaidotuviniai pietūs

86-16 JAMAICA AVENUE
WOODHAVEN 21, N. Y.
Telefonas: Virginia 6-9519

Profesorius Mykolas Biržiška

(Atkelta iš 2 psl.)

atskaitomybę... Bekalbant, profesorius M. Biržiška prisiminė apie jam visiskai nepažįstamą asmenį, kuris jau eilė metų, kas keli mėnesiai atsiunčia po dešimtinių. Žinoma, juk tai labai gražus artimo meilės pavyzdys, bet kiek tokių yra!

Suplaukus kiek stambesni aukų sumai pačiam profesoriui ir tvirtiau ekonomiškai ant savų kojų atsistojus žentui K. Barauskiui — Biržiškų — Barauskių šeima 1955 m. nusipirko gana ramiamė, netoli miesto centro rajone dviejų aukštų namus, kurie teisiškai buvo užrašyti net keturiems savinininkams: Biržiškai, Biržiškienei, Barauskiui ir Barauskieni. Grynai teisiniais sumetimais.

Namai, kuriuose ir dabar prof. M. Biržiška gyvena, Los Angeles mieste, Magnolia Ave., 1120, yra dviejų aukštų, dviejų butų, viso 14 kambarių. Namą pirkimui paimtoji paskola ir jos mokėjimai — kiek dideli (po 140 dol. mėnesiui), bet kai pirkėjai turėjo galvoje, kad bent pusę kambarių galės išnuomoti ir iš to padaryti pajamų, tada pirkiny buvo visiskai pateisinamas. Bet — viena bėda ne bėda, dvi, trys — žmogų suėda... Vos persikėlus į savus namus ir čia bepradedant apsitvarkyti, šeimą pakerta tragedija: vos kelias savaites pagyvenus savuose namuose, 1955 m. rugsėjo mėn. 15 d. paslaptinomis aplinkybėmis žuvo prof. Mykolo Biržiškos žmona Bronislava — kurios lavonas tą dieną rastas beplūduriuojant jūroje, Santa Monica maudyklių rajone. Kalbama, kad naujieji namai jai pasirodė bus sunku išlaikyti, bijojusi praskolintimų, negalėjusi pakęsti naujos aplinkos... Bet tai nevisai geras apskaičiavimas: šandien už tą namą skola jau baigiama išmokėti, beliko mokėti vos du metai, ir tada jau turima grynas turtas (visai vištieks kokios vertės jis bebūtų). Turint galvoje, kad čia Kalifornijoje bet koks namas ar sklypas per eilę metų savo verte labai pakyla, ir šiuo atveju, jei nuosavybė bus norima parduoti — duos labai gerą dividendą.

Po baisaus smūgio, mirus Biržiškienei, dar net moraliai neatsigavus nuo jo pasėkų — vos porai mėnesių praėjus, šeimą ištinka kitas smūgis: tų pačių metų lapkričio mėn. miršta (širdies smūgio ištiktas) vyriausias šeimos galva — maitintojas Kazys Barauskas, palikdamas savo žmoną Oną (Biržiškaitę) su trimis mažamečiais vaikais ir uošvį prof. M. Biržišką — likimo ir gerų žmonių valiai. Neišmokėti namai ir neuzauginti vaikai liko našlės Onos ir taip pat našlio profesoriaus nuosavybe ir atsakomybe. Senukas profesorius nuo čia pasiėmė šeimos galvos pareigas ir jas sąžiningai tebeina. Likę profesoriaus anūkai Venta 13, Vytukas 12, ir Danutė 9 metų

Inž. Pr. Budgino nuotrauka

Prof. M. Biržiška yra labai mielas svetys privačiuose pobuvuose, kurių viename padaryta ši nuotrauka. Los Angeles lankantis čikagiskui D. Kuraičiui, senas jo prietelis Ch. Lukšis su žmona savo rezidencijoje Santa Monikoje ta proga surengė pobūvį, kuriame dalyvavo ir prof. M. Biržiška. Sėdi (iš d. į k.) prof. M. Biržiška, muz. Br. Budriūnas, D. Kuraitis, šeimininkas Ch. Lukšis, vienu keliu priklaupęs A. Gustaitis, muz. J. Bertulis, prof. S. Žymantas, dr. P. V. Raulinaitis. Stovi: (iš k. į d.) Vl. Bakūnas, Pauliukaitis, A. Raulinaitis ir Br. Raila.

amžiaus lanko mokyklas ir yra klusnūs senuko drausmė. Nors turįs ir kiek sunkumų, nusiškundžia profesorius — su televizija. Ji nieko gero, ypačiai vaikams, neduodanti ir kiekvieną vakarą jis turįs su anūkais vesti "karą," kol juos prikalbina eiti gulti, nes iš ryto 6 val. jau reikia keltis, rengtis mokyklon. Tas "karas" kartais, beveik dažniausia, užtrunkąs iki 11 val. vakaro...

Rytą, padėjęs mamai vaikus išleisti mokyklon, profesorius padaro kelias eiles apie savo kvartalą, pavadžiodamas vaikų labai mėgiamą juodą sunį. Tas pats, prieš gulsiant — vakare.

Diena praeina, daugiausia, knygomis užverstame darbo kambaryje, antrame aukšte, kuriame, pavargus bedirbant, profesorius kartais nusūsta kokiam pusvalandžiui ant sofos... Neseniai baigęs peržiūrėti "Aleksandryno" II ir III tomas, kurie jau yra spaudoje ir greitai turi pasirodyti rinkoje, dabar peržiūrinėja kitą brolio

Vaclovo Biržiškos palikimą "XV — XVIII amž. studentai iš Lietuvos, užsienio universitetuose." Prof. M. Biržiška šiuo metu sudarinėja lotynišką žodynėlį, kuris skaitytojui bus labai naudingas norint susivokti kai kuriuose terminuose, labai dažnai pavartuose aname Vaclovo Biržiškos veikale apie lietuvių studentus.

Prof. M. Biržiška gauna labai daug lietuviškosios spaudos, beveik viską nemokamai. Nemokamai gauna ir nemažai lietuviškų knygų. Pats pirkė — neįstengtų. Sako, anksčiau mėgdavęs pažūrėti ir filmų, kartais nuvažiuodavęs ir į vokiškus kino teatrus, kurie beveik šimtinai demonstruoja Europoje gamintus filmus, bet kišenė nebeišnesanti... reikia atsisakyti ir to malonumo.

Priklauso visai eilei vietos organizacijų, kurių yra nariu valdyboje ar kituose organuose, o visa eilė kitų organizacijų yra suteikusi jam garbės nario vardą, k. t.: Lietuvos Rasytojų Draugija, Lietuvių Rezistencinė

AKIMIRKA KAVINEJE

Ivertė P. GAUČYS

Laidotuvių procesijai praeinant, kavinėje buvusieji automatiškai nusiėmė kepures. Išsiblaškę sveikino nabažninką. Visi buvo pasisukę į gyvenimą. Paskendę gyvenime. Pasitikį gyvenimu.

Tuo tarpu vienas ilgu ir lėtu mostu nusidengė, atidžiai žiūrėdamas į karstą. Jis žinojo, kad gyvenimas žiaurus ir beprasmiškas, kad gyvenimas tai išdavimas. Ir sveikino praeinančią medžiagą, ant visados išlaisvintą nuo užgesusios sielos...

M. Bandeira, brazilų poetas, vienas žymiausių modernistinio judėjimo vadų ir dabartinių metu vienas didžiųjų tebegyvenančių brazilų poetų.

P. G.

Santarvė, Susivienijimas Lietuvių Amerikoje (vietos kuopa), Skautai Vyčiai ir visa eilė kitų. Vietinės Tėvynės Mylėtojų Draugijos valdyboje profesorius užima vicepirmininko pareigas, o Bendruomenėje yra nariu — bedarbiu, kurie per metus sumoka po vieną dolerį nario (solidarumo) mokesčio...

Kiekvieną sekmadienį lanko lietuvių Šv. Kazimiero parapijos bažnyčią. Savaitgaliais dalyvauja įvairiuose susirinkimuose ir parengimuose, kur daugumoje kviečiamas kaip garbės svetys. Vienas ar kitas lietuvių, gyvenančių arčiau profesoriaus, jį nuveža ir parveža, nes profesorius automobilio neturi ir nesiryžta įsigyti.

Fizinio darbo profesorius jau jokio dirbti negali, nes sako, kad ir nuo tokio darbo kaip žolės palaistymas ar jos nuplovimas — jau diegia šonus. Matote — vis dėlto 77 pilni metai...

Šiaip — stebėtis reikia prof. Mykolo Biržiškos žvalumu, tiesiog neįtikėtina atmintimi, akių sveikumu, o svarbiausia dvasios stiprumu.

Prieš eilę metų turėdamas pasikalbėjimą su juo prie mikrofono, nustebau, kai jis pradėjo skaityti savo labai smulkų rankraštį, be akinių pagalbos. Pasirodo ir dabar — šiaip, gatvėje dėvi akinius, kai pradeda skaityti ar rašyti — juo nusima.

Bekalbant užsiminė apie kelis studentavimo (jo) laikų brozus: pradėjo išvardinti savo draugų vardus ir pavardes, įvykių vietas ir laiką... net tikslomis datomis. O vis dėlto tai buvo daugiau nei 50 metų atgal... "Tokia atmintimi, sulaukus 77 pilnų metų (rugsėjo 29 d. š. m. prof. M. Biržiška bus 78 metų amžiaus), vis dėlto netik galima bet ir reikia didžiutis.

Ir nuotaikų bei vilčių aiškumas ir tvirtumas — tiesiog žavėtinas. Paklaustas kokių vilčių turi ateitį: "... pirmiausiai sulaukti pasirodant brolio Vaclovo Aleksandryno, o paskui grįžti į Nepriklausomą Lietuvą." Jis įsitikinęs, kad Lietuvoje įvyks dar visokias pasikeitimus ir kad nepriklausomybė būsianti atstatyta, gal net ir Justas Paleckis bus priverstas tai padaryti. Jis, prof. Mykolas Biržiška mielai vėl sutiktų būti atstatomos nepriklausomybės akto signataru.

Ir Lietuvos išvykdamas esąs pareiškęs, kad apleidžia Lietuvą dvidešimčiai metų. Nuo to laiko praėjo dar tik 15 metų, prof. Mykolas Biržiška likusiam penkmečiui deda daug vilčių. Jeigu jau norime prof. M. Biržiškai ko įpatingo palinkėti, tai turbūt neapsiriksiu sakydamas, kad visų lietuvių nuosirdžiausi linkėjimai būtų tie, kurie nukreipti į likusio penkmečio vilčių išsipildymą.

CIURLIONIO gegužės 21 d.

Lietuvių tautinio meno ansamblio

ACADEMY OF MUSIC SALĖJE

30 Lafayette Ave.,

Brooklyn 17, N. Y.

KONCERTAS

PRADŽIA 7:30 VAL. VAK.

PROGRAMOJE: CHARAKTERINGOS LIETUVIŲ LIAUDIES IR KOMPOZITORIŲ DAINOS IŠPILDOMOS SOLISTŲ, MOTERŲ, VYRŲ IR MIŠRAUS CHORŲ, PALYDINT LIETUVIŲ LIAUDIES INSTRUMENTAMS.

RENGIA:
MAIRONIO MOKYKLOS
KOMITETAS

Bilietus iš anksto galima užsisakyti Maironio Mokyklos administracijoje (šeštadieniais), p. J. Ginkaus krautuvėje, 495 Grand St., Brooklyne, Haven Realty (J. Andriūšis) įstaigoje, 87-09 Jamaica Ave. Woodhaven, Darbininko ir Vienybės administracijose.

ATSITIKTINA PROGA NEW YORKE IR JO PLAČIŲ APYLINKIŲ LIETUVIAMS IŠGIRTI TĄ ANSAMBLĮ, KURIS IŠAUGO LIETUVOJE, GUODĖ TREMTINIUS EUROPOJE IR DABAR GARBINGAI SKINA KELIĄ MŪŠŲ DAINAI AMERIKOJE.

Jurgis Strenėvičius, Vienybės skaitytojas veteranas, ši šeštadienį, balandžio 23 d., minės savo amžiaus 75 metų sukaktį. Taip pat gimtadienį ir vardadienį. Pietūs, dalyvausiant jo draugams, įvyks Brooklyno Lietuvių Piliečių Klubo salėje.

Motinos dienos minejimas

Kaip kasmet, taip ir šiais metais Liet. Bendruomenės Lindeno apylinkės valdyba gegužės 8 d. ruošia motinos dienos minėjimą. Minėjimas įvyks Liet. Laisvės Parko salej, 340 Mitchell Ave., 3 val. p. p. Už žuvusias, mirusias bei kenčiančias dar šiandien Sibiro taigose ir koncentracijos stovyklose lietuves motinas maldą sukalbes kun. P. Totoraitis, taip pat jis apibudins motinos reikšmę lietuvių tautai.

Pritaikytą šiam minėjimui meninę programą atliks Lindeno šeštadieninės mokyklos mokinių choras vadovaujamas I. Stankūnaitės tautinių šokių grupė vadovaujama D. Vaičiūnaitės, deklamuotojai ir kit. Be to, meninėje programoje pasirodys talentingi konservatorijos

mokiniai, pianistas ir smuikininkas, broliai Antanas ir Albinas Prižgintai, 15 ir 14 metų amžiaus ir jų sesutė Rita, 9 metų, Prancūzų baleto mokyklos mokinė bei konkurso laimėtoja.

Įėjimas visiems nemokamas, bet nors ir kuklios aukos vargstančiai motinai sušelpiti bus mielai priimtos ir persiųstos per BALFą į Sibirą, Lietuvą, Vokietiją ir kitus kraštus.

Suprasdami motinos reikšmę lietuvių tautai bei šeimai, gausiai dalyvausime šiame minėjime su šeimomis bei pažįtamais.

Paminėtina, kad kasmet prie motinos dienos minėjimo daugiausia prisideda šeštadieninė mokykla vadovaujama nenulstančio visuomenininko Juozo Prapuolenio. Jau 9 metai kaip jis vadovauja šiai mokyklai be jokio atlyginimo. Gražus pasvyzdys, kaip reikia dirbti kultūrinis darbas.

V. T.

MUMS RAŠO

(Atkelta iš 4 psl.)

Toliau p. Žakevičius - Zy-mantas rašo, apie jo dalyvavimą Bendrojo Demokratinio Pasi-priešinio Sąjudyje ir nurodo, kaip autoritetą Daumianto kny-gą.

Kas buvo Vokietijoje, gerai žino kokios painiavos įnešė BDPS ir VLAKAS su neva iš Lie-tuvos atvykusių Daumantu, kur-is parašė knygą "Partizanai už geležinės uždangos." Vėliau prasidėjus laisvesniam susirašė-nėjimu su Lietuva paaiškėjo, kad knygoje didesnė dalis para-šyta melo ir apie paskirus as-menis ir bendrai apie visą veik-lą. Nekaibant šiandieną kaip bolševikai panaudoja tų žmonių pasisakymus savo propagandai prieš esamus čia veiksnius, vie-na aišku, kad ir BDPS ir Dau-mantas ir VLAKAS yra pridarę daug neaiškios painiavos, kuo pasinaudojo tik bolševikai. Kuo čia p. St. Z. Z. girtis? Vertėtų geriau tylėti. Vargšas profeso-rius Don Salvador De Madariaga nežinojo su kokiu "liberalu" tu-ri reikalo.

O. O.
East Chicago, Ind.

MANO PADEKA

Dėl mano pusbrolio Kazio Buivido mirties visiems man pareiškusiems užuojautą, atsilankiusiems į šermenis ir dalyvavusiems laidotuvėse, reiškiu nuoširdžią padėką. Be to, dėkoju visiems už gėles ir mišias. Taip pat mano nuoširdi padėka priklauso klebonui kun. J. Aleksūnui už apeigas bažnyčioje, o kun. V. Pikturai už palydėjimą į kapus. Visiems bendras nuoširdus ačiū.

JONAS VIŠTARTAS

SPORTINĖS ZAIDYNĖS

New Yorke Lietuvių Taryba ir Ateitininkų Federacija paskyrė pereinamąsias taures žaidynių laimėtojams.

Sportinių žaidynių organizavimas eina pilnu tempu. Į šias sukaktuvinės Sportines Žaidynes, kurios už savaitės įvyks New Yorke, lietuvių visuomenėje rado pilną atgarsį.

EXPERIENCED MEN & WOMEN for office cleaning. Evenings, work steady, good pay. ACE OFFICE CLEANING CO. 307 Fifth Avenue

near 31st St. N. Y. C. Room 1306

ĮŠNUOMOJAMAS GRAŽUS KAMBARYS su visais patogumais, atskira vonia, netoli parko, prie gero susisiekimo - Jamaica linijos. Tel. MI 7-2658.

PARDUODAMAS LIETUVIŲ PILIEČIŲ KLUBO
280 Union Ave., Brooklyn 11, N. Y. mūrinis 2 aukštų namas su salėmis ir baru - restoranu. Barui - restoranui bei salėms yra baro - restorano bei kabareto licenzijos. Metinė apyvarta 50,000 dolerių. Pirkimo pasiūlymus siųsti: Amer. Liet. Piliečių Klubu Namų Pardavimo Komisijos pirmininkui ST. KARVELIUI 188 Highland Blvd., Brooklyn 7, N. Y.

D. KLINGA

VERTĖJAS IR TAKSŲ PILDYTOJAS

337 UNION AVENUE BROOKLYN 11, N. Y.
Telefonas EVergreen 4-1232

RAY'S LIQUOR STORE

JUOZAS IR IZABELE MISIUNAI
Išvairiausios rūšies amerikoniški ir importuoti gėrimai. Didžiausias degtinės ir vyno pasirinkimas.

103-55 LEFFERTS BLVD. RICHMOND HILL, N. Y.
Telefonas: Virginia 3-3544

REPUBLIC Wine & Liquor Store

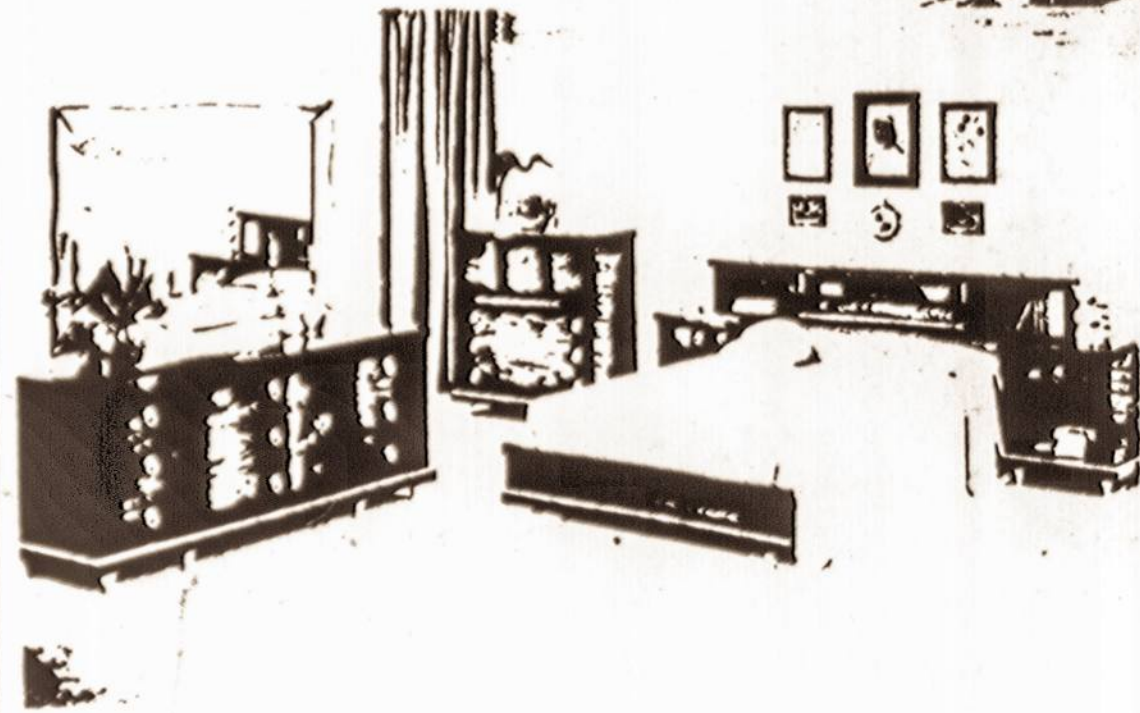

MARIJONA JOKUBAITIS
ir JURGIS JOKUBAITIS

322 UNION AVENUE
BROOKLYN 11, N. Y.
Tel. EVergreen 7-2089

CYPRESS BEDDING & MATTRESS CO.

3427 Fulton Street
Brooklyn 8 N. Y.

KAM MOKĖTI BRANGIAU,
JEI GALIMA GAUTI PIGIAU

MŪSŲ KETURIOSE KRAUTUVĖSE NE TIK DIDŽIAUSIAS LOVŲ BEI BALDŲ PASIRINKIMAS, BET TAIP PAT IR DIDŽIAUSIOS NUOLAIDOS.

MATTHEW MAŽEIKA

PARK FLORIST

VIRGINA 9-3112

8015 JAMAICA AVENUE
WOODHAVEN 21, N. Y.

BARAS IR RESTORANAS

JULIUS DAUGMAUDIS, Savininkas
STIKLINIS BARAS. VIENA GRAŽIAUSIŲ UŽEIGŲ.
273 GRAND STREET BROOKLYN 11, N. Y.
Telefonas: EVergreen 4-9533

Winter Garden Tavern Inc.

VYTAUTAS BELECKAS
Savininkas

1883 MADISON STREET
BROOKLYN 27, N. Y.
(Ridgewood)

Telefonas: EVergreen 2-6440

Salė vestuvėms ir kitokioms pramogoms. Geriausias lietuviškas maistas prieinamomis kainomis.
POLAIDOTUVINIAI PIETŪS

LIETUVIŲ NAUJAI ATIDARYTAS

60th STREET BAR

Restoranas - Cocktail Lounge
60-02 COOPER AVE. BROOKLYN 27, N. Y.
(Trikampis: 80th Ave. Cooper Ave. ir 60th St.)

Telefonas: EVergreen 2-9086

ALFONSAS VOJODKVIČIUS, SAV.
Importuoti ir vietiniai gėrimai
Draugiškas patarnavimas.

Three Joe's Service Station, Inc.

Trys Juozai - visi trys lietuviai - rūpestingai, sąžiningai ir pigiau patarnaus jums, jei tik jūsų automobilui reikalingas bet koks didelis ar mažas pataisymas.

COMPLETE AUTOMOTIVE REPAIRS
83-42 WOODHAVEN BOULEVARD
WOODHAVEN, N. Y.
(86th Ave. kampas, prie Jamaica Ave.)
Telefonas: Virginia 6-9683

FIRE - AUTO - LIABILITY - LIFE

ROBERT F. NARK

APDRAUDOS SPECIALISTAS
26 Court Street, Brooklyn 1, N. Y.
Telefonas: MAin 4-6400

700 Caroline Avenue
N. Valley Stream, N. Y.
Tel. VALley Stream 5-0783

- BULGLARY - COMPENSATION - HEALTH - ACC. HOUSEHOLD

Zaidynės jau čia pat...

JONAS RŪTENIS

Organizacinio komiteto darbai jau slenka pabaigon. Tenka pasidžiaugti organizacijų, visuomenės ir pavienių asmenų pagalba šias sukaktuvinės Zaidynės organizuojant ir telkiant lėšas sportininkų dovanoms bet kitoms išlaidoms dengti. Jei pradžioj šis reikalas atrodė kiek liūdnokai, tai einant pabaigon jis žymiai pasitaisė.

Net Vėlykų dieną STAMFORDO LIETUVIŲ BENDRUOMENĖ paskyrė nugalėtoju taurę. Tikimės, kad dar iki Zaidynių švakarių reikalai dar labiau pasitaisys. Tuo norisi išreikšti gili padėka visiems tiems susirūpinusiems mūsų lietuviškojo jaunimo žaismu. Šis žaismas, kaip kiekvienas geras žinot, nėra vien esmėje žaismas, tai yra gajaus, jaunatvės ugnies pilno, lietuviško jaunimo demonstracija. Tai įrodymas, kad tas jaunimas nėra

vien tik palaidas vėjas, kaip kad tūli jau bando, kai kurias parapijines poraiškas nusižiūrėję, tvirtinti.

Todėl vyresniesiems tenka džiaugtis, šiuo kartu sportinės veiklos vadovams, jaunimo nuotaikingumu, ryžtu ir gyva lietuviškajam reikalui širdimi, Tenka pritarti organizacinio komiteto pastangomę tą jaunimą bent keikolikai valandų draugėn suburti. Tenka dėkoti visiems tas pastangas parėmusiems, kad ši graži sportinė jaunimo šventė įvyksta.

Tačiau organizacinis komitetas eidamas prie darbo pabaigos, pasąmonėje turi dar vieną didelį troškimą bei norą:

Nepalikime to gražaus iš visos Amerikos ir Kanados suvažiavusio jaunimo vieno. Gausiai atsilankykime sporto zaidynėse, paremkime juos ir pagerbkime savo atsilankymu.

Pasidžiaukime ir pasistelokime zaidynių aikštėje už tuos, kurie bus greitesni, miklesni, kuriems labiau seksis, o taip pat ir už tuos, kurie bus nepavejami, labiau įgudę ir daugiau padirbėję.

Bendraukime būdami žiurovais, palydėdami juos plojimai ir paskatinimais, nes tada ir bus toji dešimties metų sukaktuvinė šventė ir sportininkams ir žiurovams. Atsilankykime ir į tas puotlnias su gerais orkestrais pasilinksminimo sales. Pabūkime ir ten sportinėje seimoje. Pasiklausykime meninės programos, pasidžiaukime dešimtmečio minėjimu.

Send Now For
"STELLA'S
LUCKY STAR"

PRICE: \$5.00
tax included...
no C. O. D.

These beautiful, gold plated, five-point Stars may be worn on a chain as a pendant or on a key ring. A goldfilled chain is given with every "Lucky Star" ordered.

"STELLA
'LUCKY STAR'"

4017 FIFTH AVENUE BROOKLYN 32, NEW YORK
* Reg. U. S. Pat. Off.

Sukaktuvinės 10-sios

Šiaurės Amerikos
Lietuvių sportinės

ŽAIDYNĖS

Balandžio 30 - gegužės 1 d.d.

New Yorke

ŽAIDYNIŲ PROGRAMOJE

krepšinis, tinklinis, stalo tenisas, šachmatai

ŽAIDYNĖS VYKS ŠIOSE SALĖSE:

FRANKLIN K. LANE HIGH SCHOOL
Elderts Lane and Jamaica Avenue

YMCA HIGHLAND PARK
570 Jamaica Avenue

PASIEKIAMA:

Jamaica Line BMT iki Elderts Lane

Jamaica BMT Line iki Cleveland St.

Sportininkų pamaldos, gegužės 1 d. 9.00 v. ryto ANGELŲ KARALIENĖS PARAPIJOS
BAŽNYČIOJE. Šv. Mišias atnašauja kun. L. Jankus.

ŽAIDYNIŲ POBŪVIAI

BALANDŽIO 30 D. (ŠEŠTADIENIS)
SUSIPAŽINIMO VAKARAS

PROGRAMOJE: Linksmieji Broliai
iš Lindeno. Vaišės - šokiai - ir
GROJA CLUB TEN ORKESTRAS.
Pradžia 8 val. vak.

Abu pobuviai įvyks LENOX CHALET CATERERS moderniose salėse
252-4 Second St., New York City

Privažiavimas: BMT CANARSIE LINE IKI UNION SQUARE. Išlipus važiuoti autobusu
Line A ar B iki 3rd St. JAMAICA LINE važiuoti iki Essex St., paeiti 5 bloka; IND LINE
iki Delancey, paeiti 5 bloka.

ŽAIDYNIŲ ATIDARYMAS BALANDŽIO 30 D. 3.00 VAL. p. p.
ŽAIDYNĖS PRADEDAMOS KIEKVIENĄ DIENĄ 10.00 VAL. RYTE

BILIJETAI GAUNAMI: LIETUVIŲ ATLETŲ KLUBE IR PAS J. GINKŲ

Parengimams stalai (10 asmenų) užsakomi pas J. NAKUTAVIČIŲ, TELEF. VI 9-5097

PAGERBK IR PAREMK SAVO ATsilankymu LIETUVJ SPORTININKĄ.

GERIAUSIAS

INSURANCE ir REAL ESTATE

PATARNAVIMAS PAS

JOHN ORMAN AGENCY

110-04 Jamaica Ave.,

Richmond Hill, N. Y.

Telefonas: VIRGINIA 6-1800

Didžiausia paminklų gamybos
įmonė Chicagoje

SAINT CASIMIR
MONUMENT CO.

HAROLD E. NELSON
Prezidentas

3914 WEST 111th STREET
CHICAGO, ILLINOIS
(Prie Šv. Kazimiero kapų)

Telefonas: BEdarcrest 3-6335
KALBA LIETUVIŠKAI

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

- PHILADELPHIA, PA. -

JUOZAS KAVALIAUSKAS

LICENSED PENNA AND NEW JERSEY
1601 S. SECOND STREET PHILADELPHIA, PA.
Telefonas: DEwey 4-5136

CHARLES J. ROMAN

(RAMANAUSKAS)

1113 MT. VERNON STREET PHILADELPHIA, PA.
Telefonas: POplar 5-4110

JUOZAS GARŠVA

231 BEDFORD AVENUE BROOKLYN 11, N. Y.
KOPLYČIA LAIDOTUVĖMS Tel. EVergreen 8-9770

STEPHEN AROMISKIS

(ARMAKAUSKAS)

423 METROPOLITAN AVENUE BROOKLYN 11, N. Y.
KOPLYČIA LAIDOTUVĖMS Tel. EVergreen 7-4335

M. P. BALLAS FUNERAL HOME

MATHEW P. BALLAS ALB. BALTRUNAS-BALTON
Direktorius Reikalų Vedėjas
660 GRAND STREET BROOKLYN, N. Y.
NOTARY PUBLIC Tel. STagg 2-5043

ROGERS FUNERAL HOME

P. RADZEVIČIUS, Direktorius

410 METROPOLITAN AVENUE BROOKLYN 11, N. Y.
Tel. STagg 2-4409

FORGIONE FUNERAL HOME

ANTHONY FORGIONE LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
9 STAGG STREET BROOKLYN 6, N. Y.
Vėsinamos Kopyčios Tel. EV 8-8331 ir EV 7-3293

VISI ŠIE LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI IŠNUOMOJA
AUTOMOBILIUS ĮVAIRIEMS REIKALAMS

VIENYBĖ

B. Augustinavičienė, žinoma veikėja iš Cleveland, Ohio, ši sekmadienį, bal. 24 d., Moterų Atstovybės Klubo ruošiamame Atvelykio pobūvyje, Carnegie Endowment salėje, New Yorke, skaitys paskaitą. Pradžią 5 val. p. p.

Pr. Lapienė, vietoj gėlių mirusiam Kazliui Bulvidui, paaukojo Balfui 20 dolerių.

A. Kulpavičius, architektas, aplankęs tėvus ir brolius Brooklyne, su žmona Nora išvyko ilgesnei kelionei po Europą. Lankysis Anglijoje, Prancūzijoje, Vokietijoje, Italijoje ir kitur. Jaunieji Kulpavičiai gyvena Toronto, Kanadoje.

V. Dėdinienė, L. Kašubaitė, J. Sirtautaitė, E. Juzumas, L. Karmazinas, J. Lapurka, P. Nekrašius, St. Vaškys ir rež. V. Zukauskas (Brooklyno Valdintojų Trupės nariai) vietoj gėlių mirusiam Vitaliui Bukšnaičiui, paaukojo Balfui 18 dolerių.

Z. Jankauskas, mūsų bendradarbis iš Philadelphijos, dėl Vitalio Bukšnaičio mirties reiškia savo ir savo žmonos Vincės užuojautą tėvui Pijui Bukšnaičiui ir jo šeimai.

P. Vainauskas ir jo žmona Stasė, ilgamečiai Vienybės skaitytojai Great Necke, pardavė biznį ir namus.

V. Zukauskas, aktorius, ši šeštadienį Lietuvių Bendruomenės parengime, Waterbury, Conn., demonstruos vieno žmogaus teatrą. Programoje, be to, dalyvaus ir akordeonistas Ch. Daubaras iš Philadelphijos.

Juozas Šukis su žmona Jūrate ir vaikai, Algis ir Egle, Velykas praleido saulėtoje Bermudoje.

Dail. Prano Lapės darbų paroda Almaus meno galerijoje, Great Neck, L. I., baigiasi ši sekmadienį. Paroda turi didelio pasisekimo.

"ATVELYKIO ŠOKIAI"

New Yorke Neringos Tunto skautės, Atlanto Rajono vyr. skaučių ir vadovų suvažiavimo proga rengia Atvelykio šokius, kurie įvyks Liet. Pilečių Klubo salėje, 280 Union Ave., Brooklyn, N. Y. Šokių pradžia 8 val. vak. Gros Romo Butrimo orkestras. Kviečiami atsilankyti.

MINĖS OKUPACIJOS SUKAKTĮ

Pabaltijo valstybių 20-ties metų okupacijos sukakčiai laisvajame pasaulyje paminėti ir kaip galima daugiau laisvų tautų dėmesį į bolševikų tiems kraštams padarytas skriaudas atkreipti New Yorke veikia Baltijos Valstybių Laisvės Komitetas — Baltic States Freedom Committee. Šiam Komitetui siūmama iš eilės pirmininkauja latvis Charles Stankevitzs. Vicepirmininkais yra: iš lietuvių pusės J. Audėnas ir iš estų pusės A. Mei. Lietuvių grupėn iš ALT New Yorke skyriaus ir Lietuvos Laisvės Komiteto dar įeina A. Varnas, St. Briedis, A. Alksnėnis, M. Kizytė ir P. Vainauskas. Minėjimas bus birželio 12 d. Town Hall.

JUOZAS ANDRIUŠIS (viduryje) kurio ofise, 87-09 Jamaica Ave., Woodhavene, neseniai atidarytas kelionių biuras. Bilietai lėktuvams ir laivams parduodami į visas pasaulio šalis. Be to, Andriušio ofise patarnaujama nekilnojamo turto, draudimo, taksų pildymo ir visais kitais reikalais. Priėmėjas — Elena Andriušienė. Toliau — Andriušų svečiai Frances Peppel ir jos tėvas Liudvikas Miller.

LIETUVIAI REPUBLIKONAI NEW YORKE

Balandžio 12 d. Lietuvių Pilečių Klube, Brooklyne, įvyko New Yorke lietuvių republikonų susirinkimas. Susirinkimą atidarė ir dienotvarkę patiekė Vladas Barčiauskas, jis susirinkimui pirmininkauti pakvietė Vytautą Banelį ir sekretoriauti Emiliją Čekienę.

Pirmausiajai Vladas Barčiauskas susirinkimui pranešė apie ikšiolinę lietuvių veiklą Visų Amerikečių Komitete, kuris veikia prie New Yorke valstybės republikonų partijos.

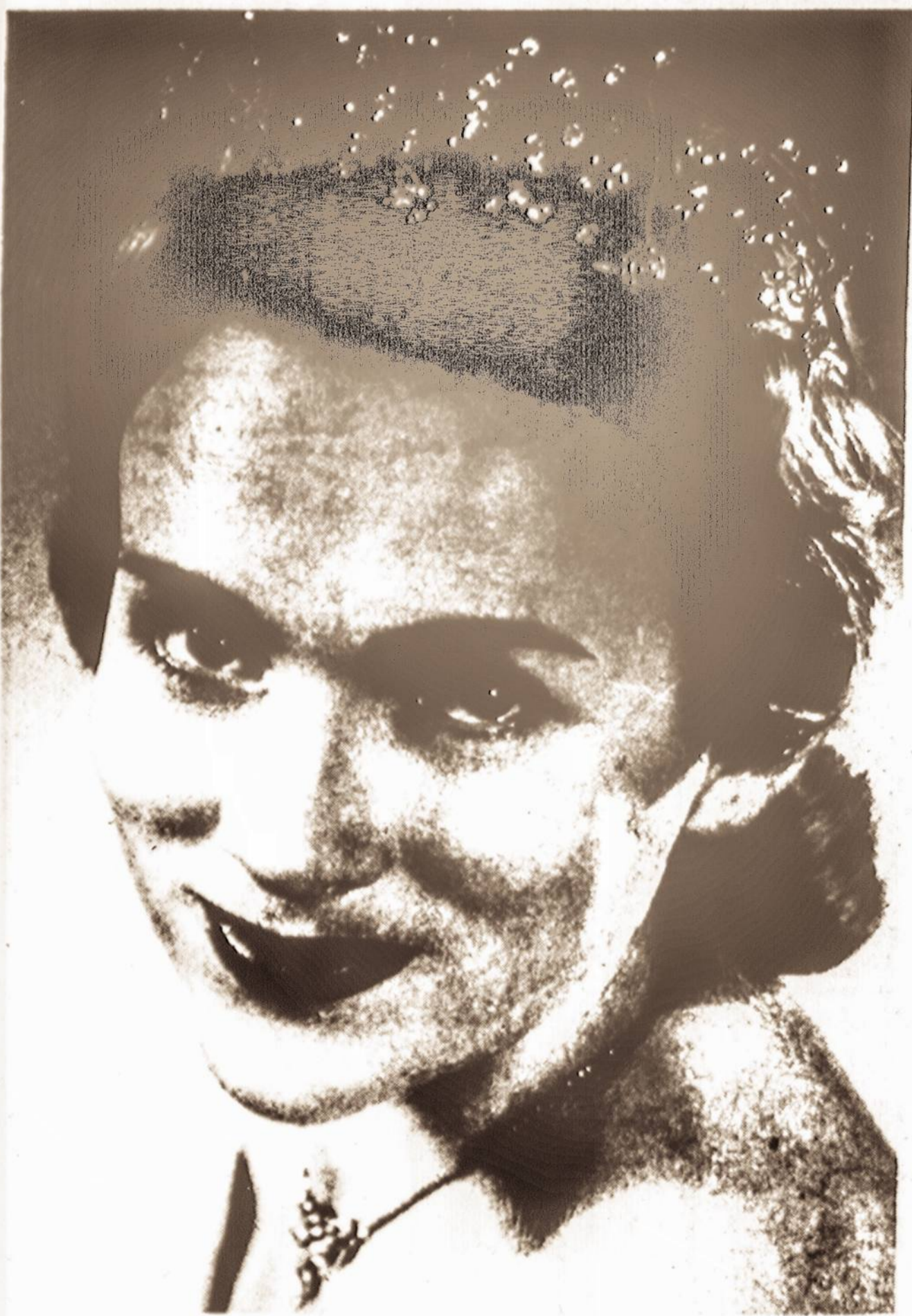
Susirinkimo dalyviams plačiau pasisakius apie reikalingumą lietuviams republikonams organizuotis, buvo nutarta įsteigti Amerikos Lietuvių Republikonų Lygą New Yorke. Visi susirinkimo dalyviai į lygą įsirašė, reikia pastebėti, kad įsirašė dar ir daugelis tų, kurie dėl vieno ar kito priežasčių pirmajame susirinkime negalėjo dalyvauti, jų tarpe Juozas Ginkus, dr. Vaclovas Paprocakas, dr. Bladas Vencius, dr. M.

J. Vinikas, Juozas Garšva ir kiti.

Lygos pirmininku išrinktas Vladas Barčiauskas, vicepirmininkais Domininkas Klinga ir Emilija Čekienė, išdėtinke dr. Marija Zukauskienė ir sekretorium Jurgis Sirusas. Į valdybą buvo išrinktas ir advokatas Vytautas Banelis, bet jis dėl svarbių priežasčių atsisakė.

Reikia pastebėti, kad lietuvių republikonų susirinkimas buvo gausus.

Kor,

SOLISTE ALDONA STEMPUŽIENĖ, kuri kartu su Čiurlonio ansambliu dalyvaus Maironio seštadieninės mokyklos dešimtmečio koncerte, gegužės 21 d. Academy of Music salėje, Brooklyne.

Naujakurius prisiminius

KAN. DR. J. B. KONČIUS

Sulig pirmuoju JAV emigracijos įstatymu (1948 — 1950) ir antruoju (1953 — 1956) į Dėdės Samo žemę atvyko virš 33,000 lietuvių (įskaitant Lietuvos žydus). Emigracija ėjo sklandžiai, nes senieji lietuviai ištiesė brolišką pagalbos ranką naujiems pabėgėliams. Jie parūpino reikalingas darbo ir buto garantijas. Visos šios garantijos ėjo per BALFĄ (Bendrąjį Amerikos Lietuvių Šalpos Fondą). Nebuvo atsitikimo, kad atvykusieji į Amerikos uostą, tuoj pat nebūtų pasiūsti į jiems numatytą vietą.

Pasitaikydavo, kad gausi 10 — 13 žmonių šeima negalėjo būti priimta tų žmonių, kurie davė garantijas, nes, pasikeitus sąlygoms, buvo praradę butus ar pan. Tada, Balfo reikalų vedėjas (pradžioje p. Laučka, o vėliau p. Minckūnas) kreipdavosi į mane, o aš į įvairius lietuvius klebonus, ir jie būdavo įkurdinti. Labiausiai paminėtinas velionis kun. Jusevičius iš Omaha, Nebraska, kup. dr. Deksnys iš St. Louis, prel. Valančiūnas ir kiti. Kartais juos pašaukdavau telefonu jau šeimai atvykus į uostą. Pamenu, kaip kartą pašaukiau telefonu kun. Jusevičių ir jį prašiau pasirūpinti viena labai gausia šeima. Jis mielai sutiko ir pats tą pačią dieną užpirko namą, įkurdino didelę šeimą.

Lietuvių emigracijos eiga buvo taip sklandi, kad prel. Swanstrom ir kiti

NCWC vadovai sveikindavo mus ir laikė Balfą visiems pavydžiu. Kitų tautų žmonės dažnai užklūdavo New Yorke ir čia vargdavo savaitėmis ir mėnesiais, kol susirasdavo darbą ir butą.

Mažoniu konstatuoti, kad naujieji emigrantai lietuviai nei Balfui nei kvietėjams nebuvo našta. Kiekvienas stengėsi dirbti ir patys savimi pasirūpinti. Jų daugumas nemokėjo anglų kalbos ir negalėjo dirbti savo profesijoje. Jie dirbo sunkiausias ir juodžiausias darbus.

Naujakuriai neužmiršo Balfo. Šiandien jie yra didžiausi Balfo rėmėjai. Daugumas jau labai puikiai išikūrę, išmoko anglų kalbą, dirba savo profesijose kaip daktarai, inžinieriai, profesorai, savo srities specialistai. Jie visi be išimties jaučia šventą pareigą padėti likusiems Lietuvoje, arba iš-tremtiems į platią Sibirą.

Labai didelis skaičius naujų emigrantų lietuvių lankė vietines Amerikos mokyklas, mokėsi kalbos, siekė ir dar šiandien siekia didesnio išsilavinimo. Jie siunčia savo vaikus į aukštąsias mokyklas, kolegijas. Tokiu būdu jie ne tik sau sukurs šviesų bei laimingą gyvenimą, bet ir paruos naujus lietuvių kadrus, kurie sėkmingai varys Lietuvos išlaisvinimo darbą. Jie savo pavyzdžiu ir darbu garsins lietuvių vardą. Jie remia ir toliau rems lietuvių kultūrinę veiklą, su pasiukojimu pasiilikusius tėvynėje.